

СИНОПТИЧКА АНАЛИЗА МАЈ 2020.

(Мјесец мај 2020.године.)

5/2020

Бања Лука, мај 2020.

Република Српска
Влада Републике
Српске
Министарство
пољопривреде,
шумарства и
водопривреде

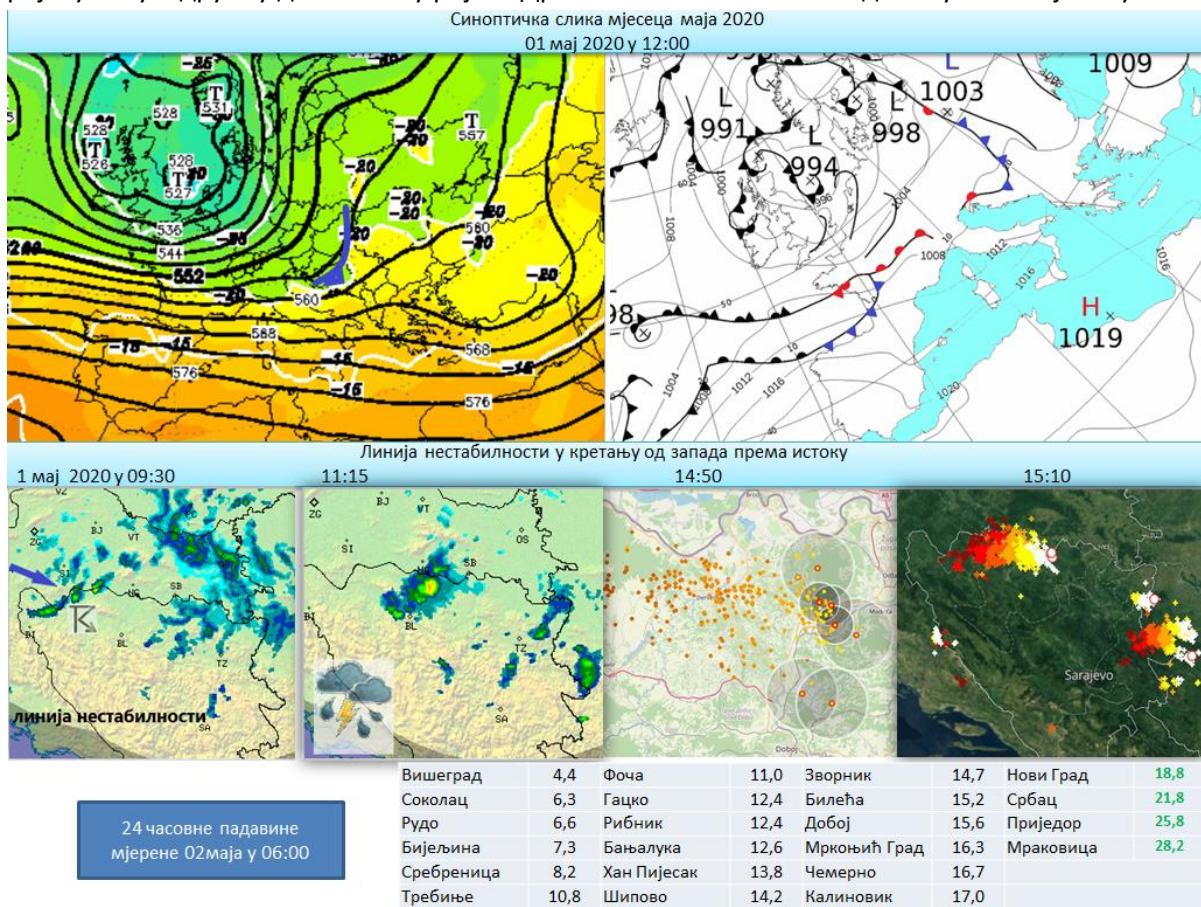
.....
*Републички
хидро
метеоролошки
завод
Републике
Српске*

СИНОПТИЧКА АНАЛИЗА МАЈ 2020.

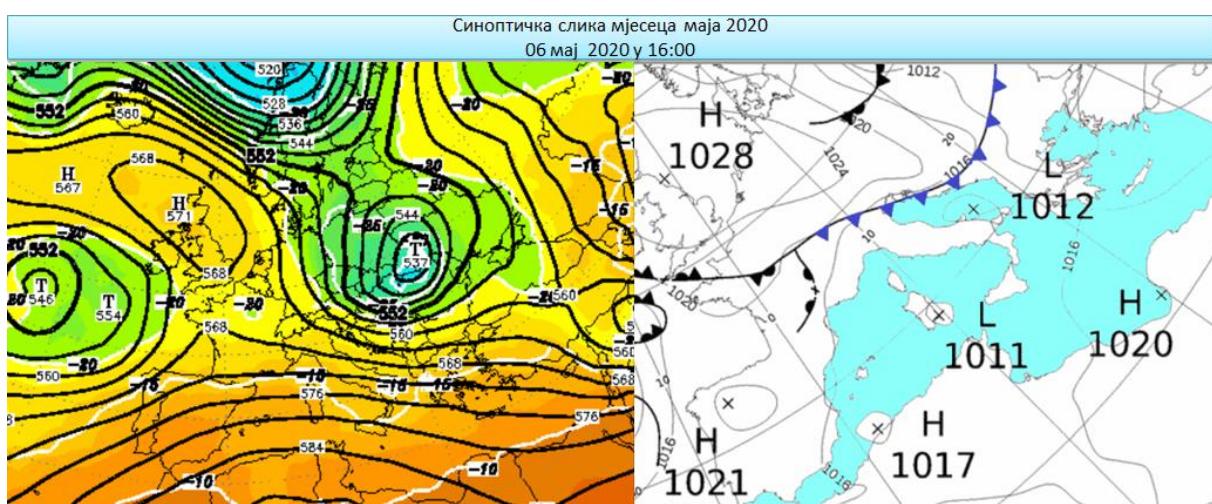
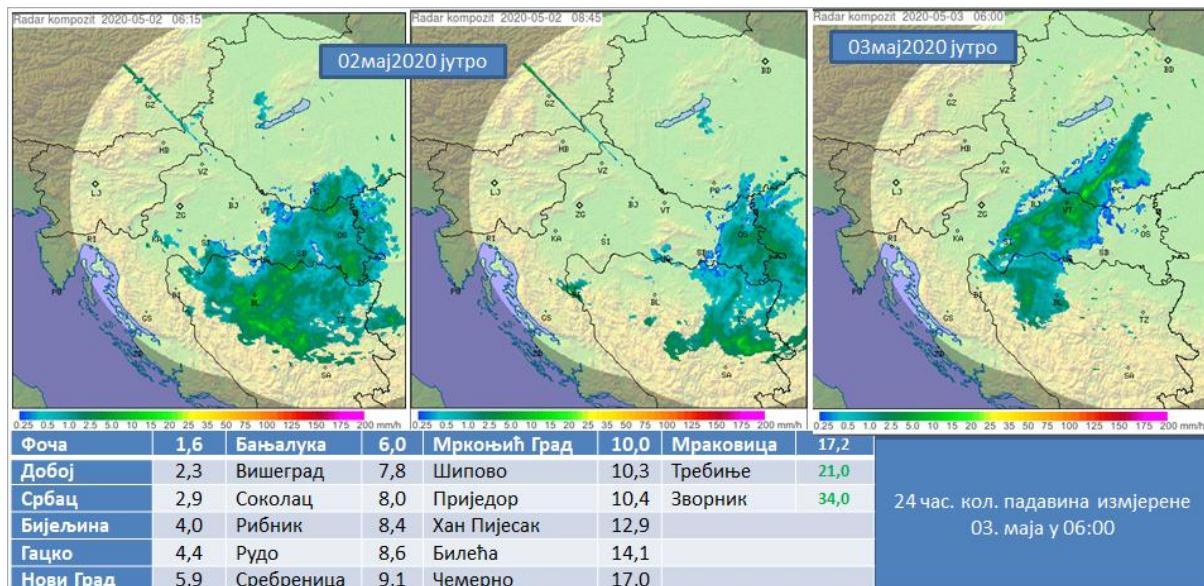
Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске

1. ДЕКАДА

Нестабилне времененске прилике с краја априла мјесеца су се пренијеле и на почетак маја, уз таласање зоналног стуријања и постепен пад температуре сваким даном, од првог до четвртог маја. Некако по правилу, ноћу се повећавала облачност од запада и током пријеподнева преносила на исток, дајући кишу и дневне нестабилности. Практично, током та прва три дана мјесеца маја преко наше земље су прешле три линије нестабилности, које су се могле пратити кроз облачност и линију облака вертикалног развоја. Тако је било и првог маја, када смо имали два кластера облака који су давали пљускове и громљавину, један на сјеверу уз ријеку Саву и други у доњем току ријеке Дрине. Ове нестабилности дале су обилније пљускове.

На сјеверозападу Крајине је било највише падавина изазваних пљусковима на линији нестабилности првог маја (Мраковица 28,2 l/m², Пријedor 25,8 l/m²), те на југоистоку (Калиновик 17 l/m², те Чемерно 16,7 l/m²). Другог маја такође доста падавина али не толико пљусковите већ умјерене и раширене на цијелу територију, атмосфера је била мање нестабилна. Премјештање облачности се одвијало сјевером земље уз ширње према истоку. На југу је било с нестабилностима и пљусковима. Највише падавина је забиљежено у доњем Подрињу Зворник 34 l/m², те југу Требиње 21 l/m². Након пролаза овог фронталнг система, стурјање је било сјеверозападно уз постепено скретање на зонално и јачање термобаричког гребена, а антициклиона у приземљу. Но без обзира на то, у већини мјеста је цијели период од првог до шестог био кишни период. Последњи фронтални поремећај у низу (четврти), одвијао се на прелазу од петог на шести мај.

Укупна количина падавина је била умјерена, а у појединим мјестима и знатна. На сјеверу је Срвац имао 55% количине падавина у односу на просјечне.

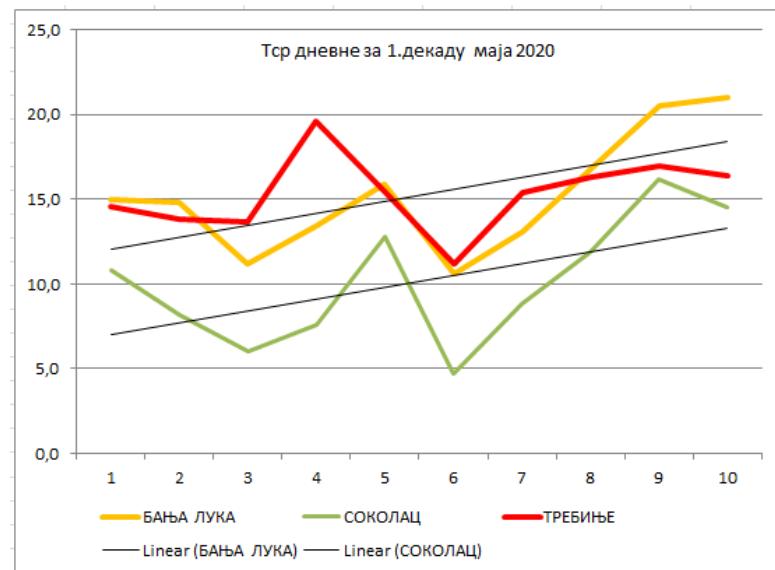
Процент падавина за седам дана маја у односу на просјек за мај

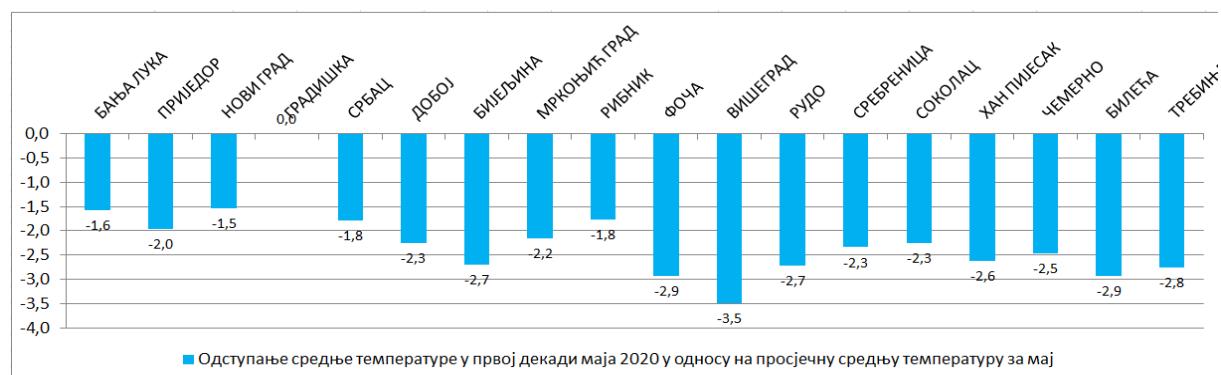
Седмог маја наши крајеви су били у позадини висинске долине уз присуство хладне ваздушне масе и сјеверозападно висинско струјање. Након тога је брзо јачао термобарички гребен са југа доносијећи лијепо и топло вријеме. Било је само још јутарње свежине. Притисак је прво био повишен а до краја декаде у лаганом паду. Због тога су последња три дана прве декаде била стабилна, уз сунчано вријеме и знатни раст дневе температуре. На сјеверу је она

била љетња висока до 30°C , колико је забиљежено у Бањалуци и Зворнику. У планинама температура је била испод 20°C , а на југу од 21 до 24°C .

Тренд температуре је био позитиван, последња три дана декаде с температуром изнад и знатно изнад просјека, али због низких температура на почетку и средином декаде, одступање средње температуре у односу на вишегодишњи просјек је било негативно, тј. прва декада је била хладнија од просјека. То је приказано на графику доле. Најхладније је било на истоку (Вишеград је имао одступање $-3,5^{\circ}\text{C}$)

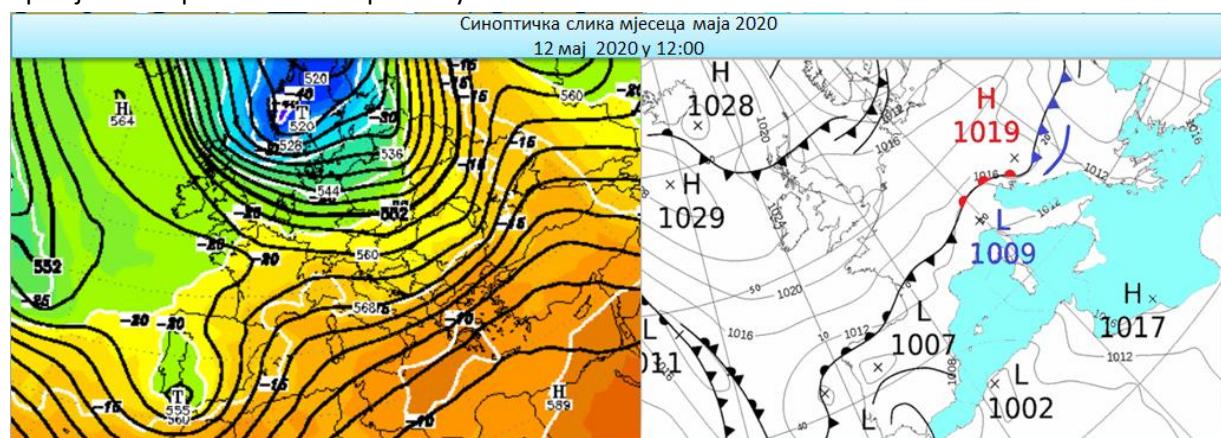

На горњем графикону је приказан ход дневних температура на МС Бања Лука, Соколац и Требиње, а на другом одступање средње декадске температуре за прву декаду априла 2020, од средње мјесечне за мај из дужег периода мјерења.

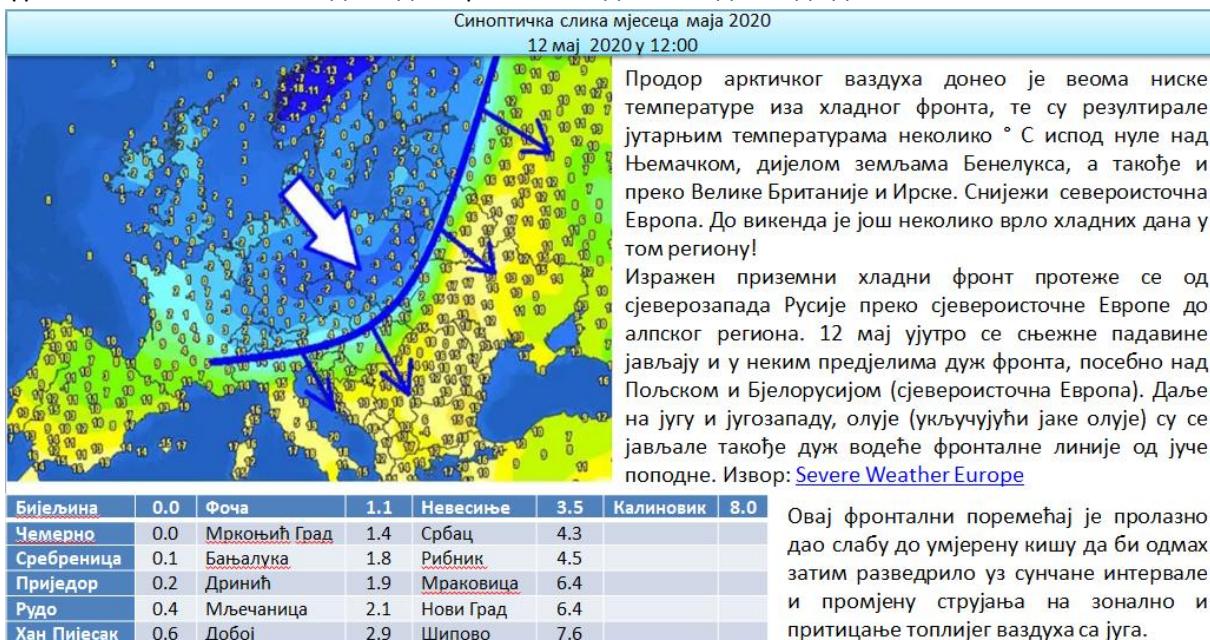

2. ДЕКАДА

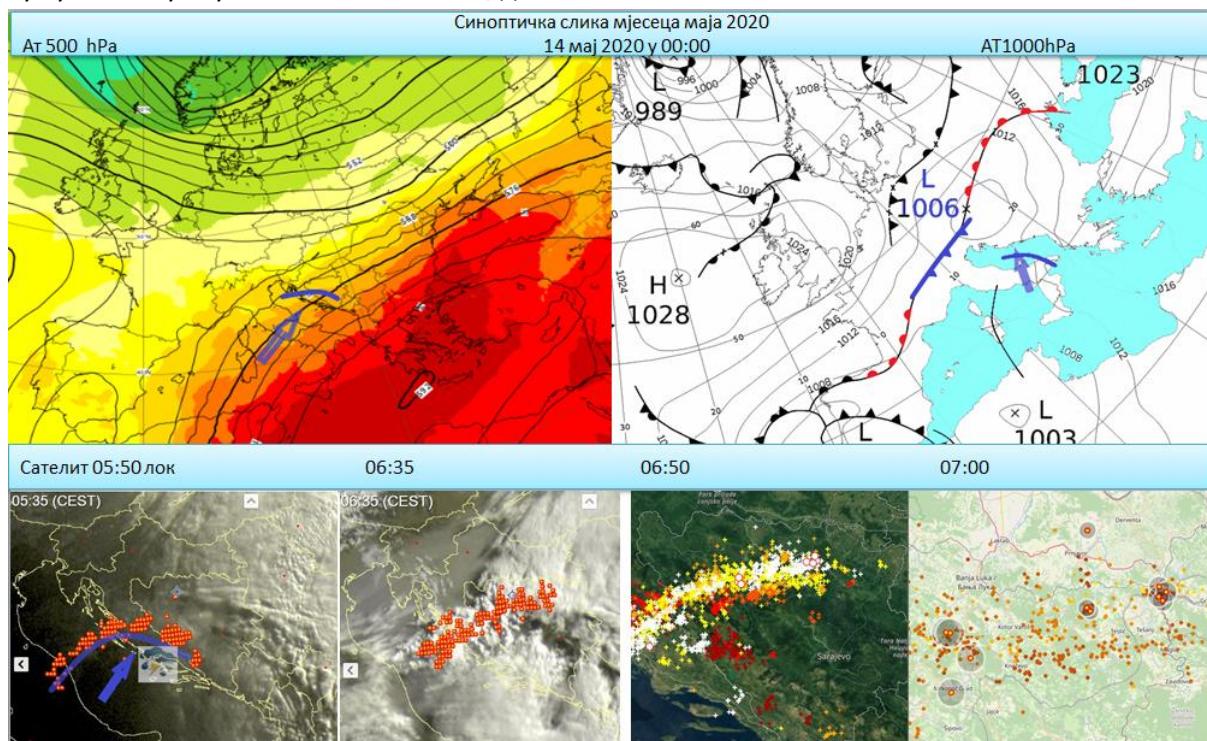
Већ десетог маја, у западном Медитерану се формирао висински циклон и брзо се премјештао према Алпском региону.

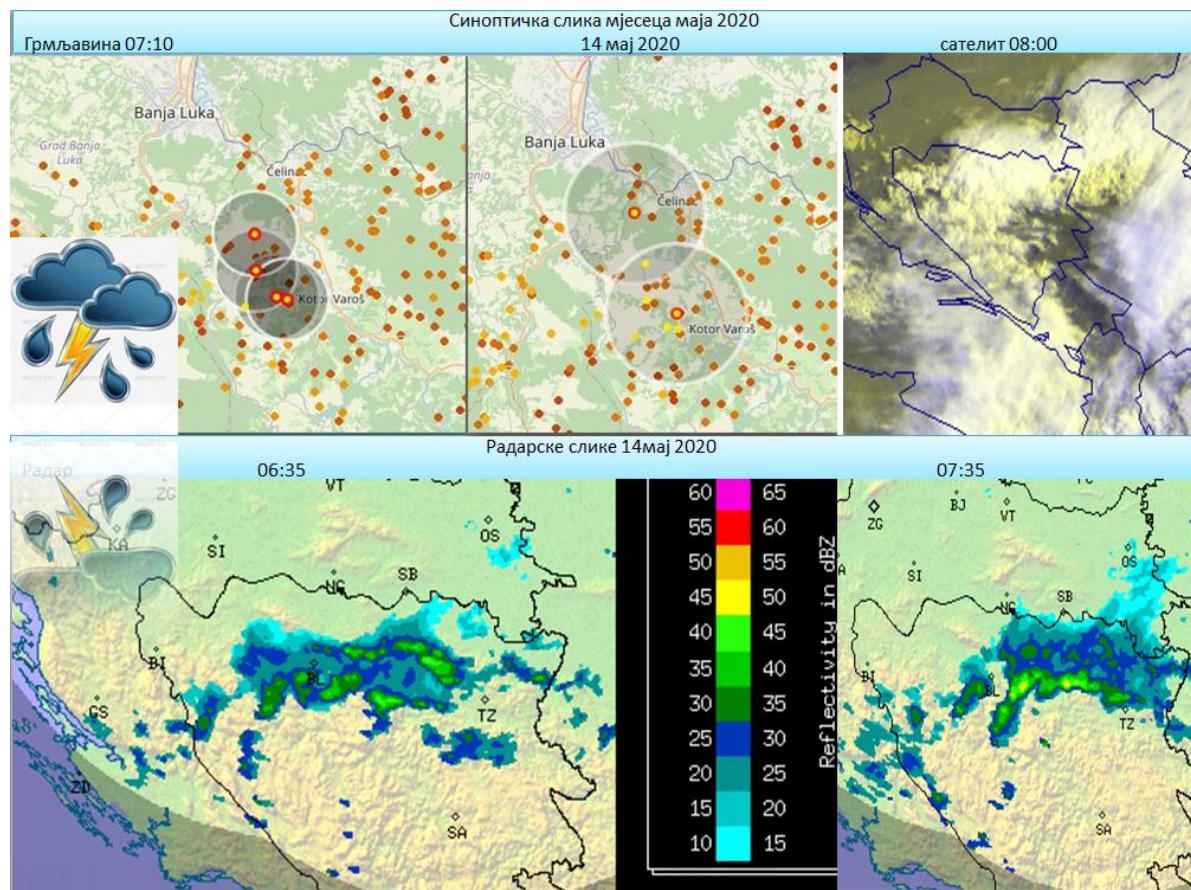

Југозападно струјање на предњој страни тог система у наше крајеве је доносило влажнији ваздух уз промјењљиву, локално и повећану облачност па је једанаестог маја било вјетровито и само понегдје са којом капи кише у Крајини и на истоку у горњем Подрињу. Циклон се угасио а дванестог смо били под утицајем висинске долине са сјеверозапада, чији је фронтални систем током дана дао пролазне падавине од запада до истока.

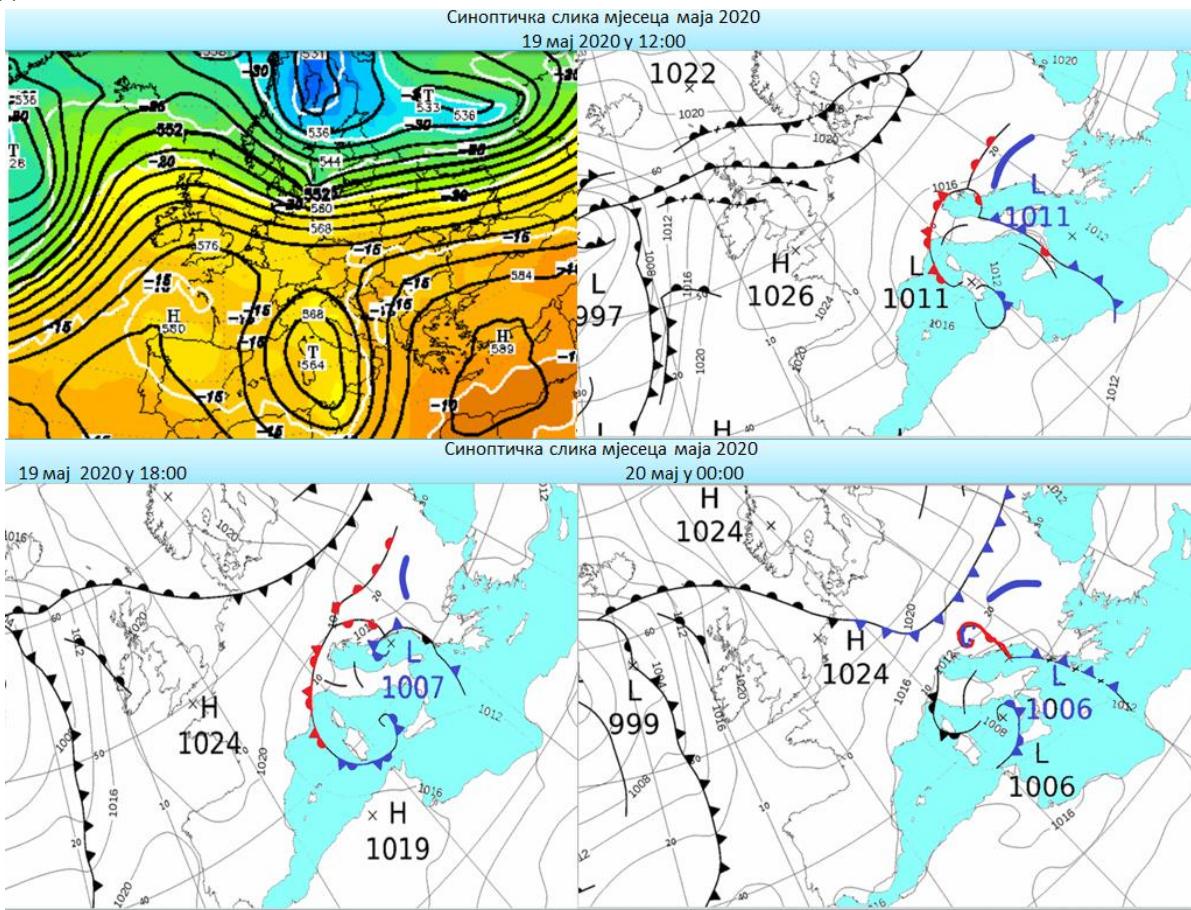

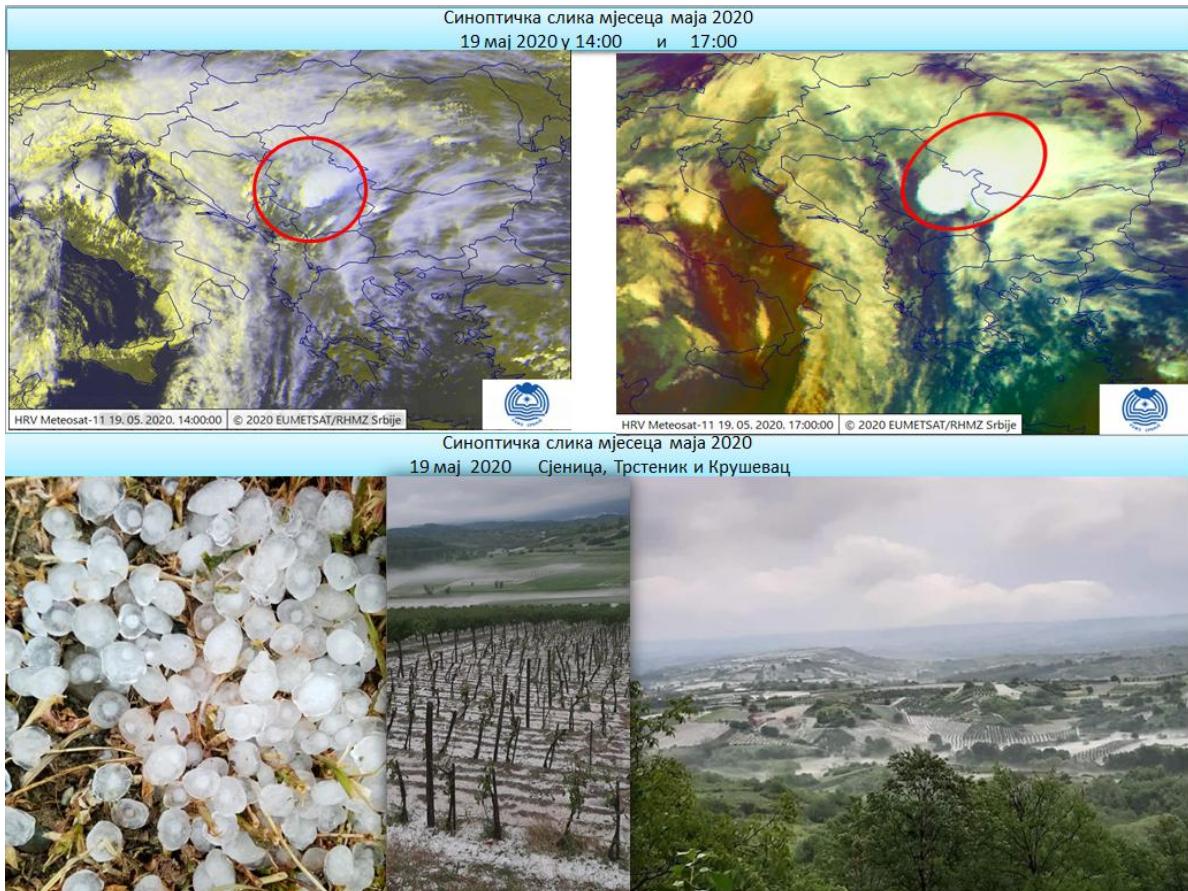
Тринаестог на четрнаести се успоставља југозападно висинско стријање са адеквицијом топлог ваздуха, па је јутро 14.маја било топло (температуре од 12°C Нови Град, 20°C Бања Лука до 24°C Зворник) и промјењљиво облачновријеме, а у тој струји се са Јадрана на копно премјештала линија нестабилности, на којој су се формирале језгре нестабилности дајући пљускове и громљавинске процесе, од југозапада (Дрвар, Мркоњић Град), затим јужно од Бањалуке (Челинац и Котор Варош), да би се премјештала према Посавини и губила на снази, па су се кумулонимбузи угасили већ након сат, два.

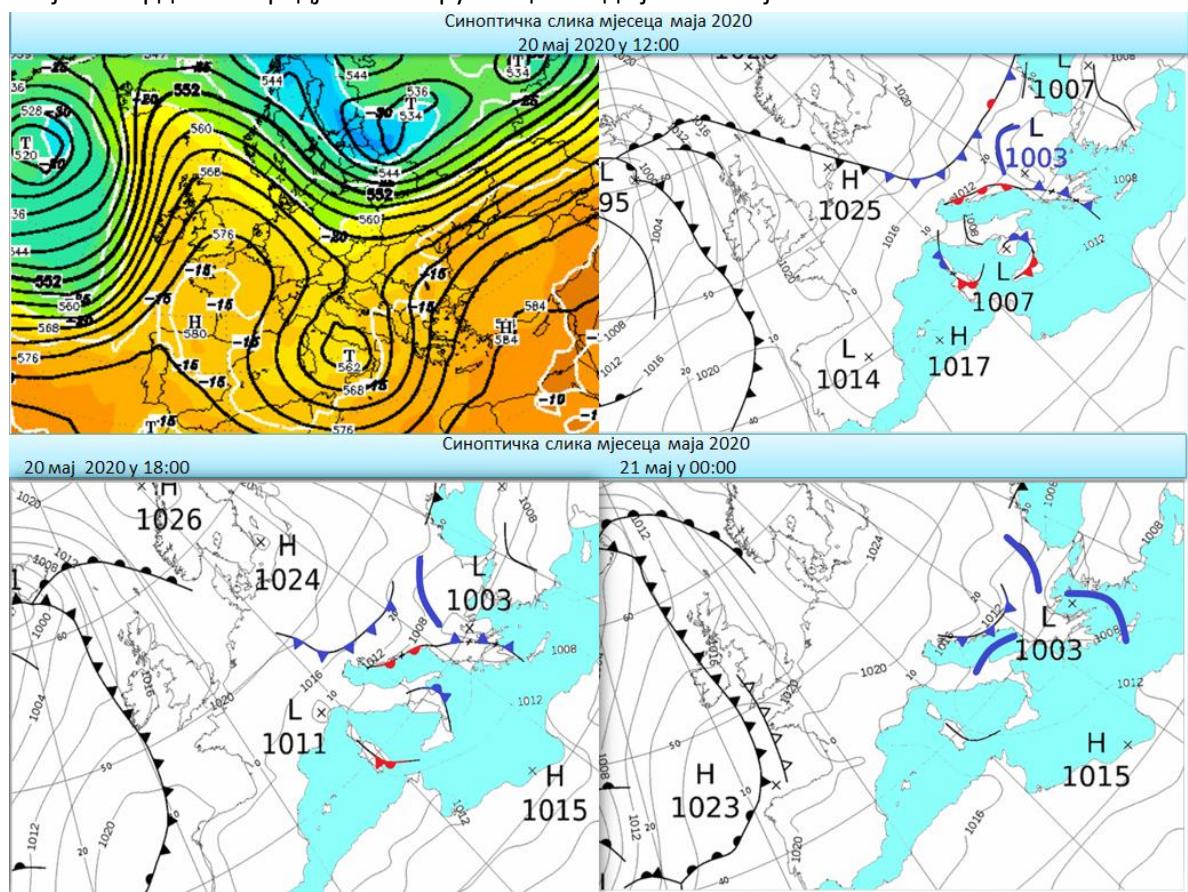

До краја друге декаде временске прилике су биле промјењљиве а нови фронт и падавине су наступиле 19 и 20 маја. Тада се формирао циклон у Ђеновском заливу и премјештао у Јадран и даље на исток.

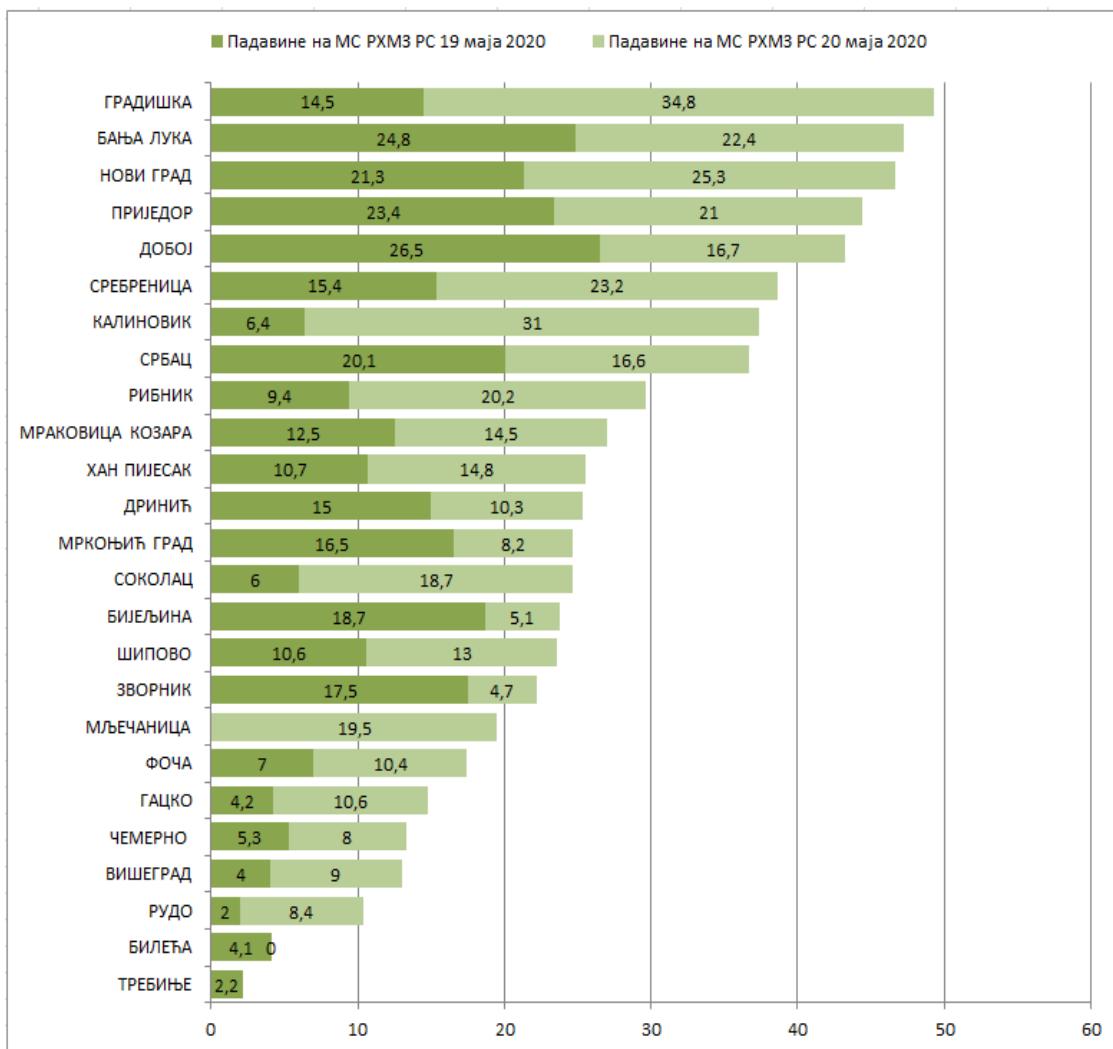
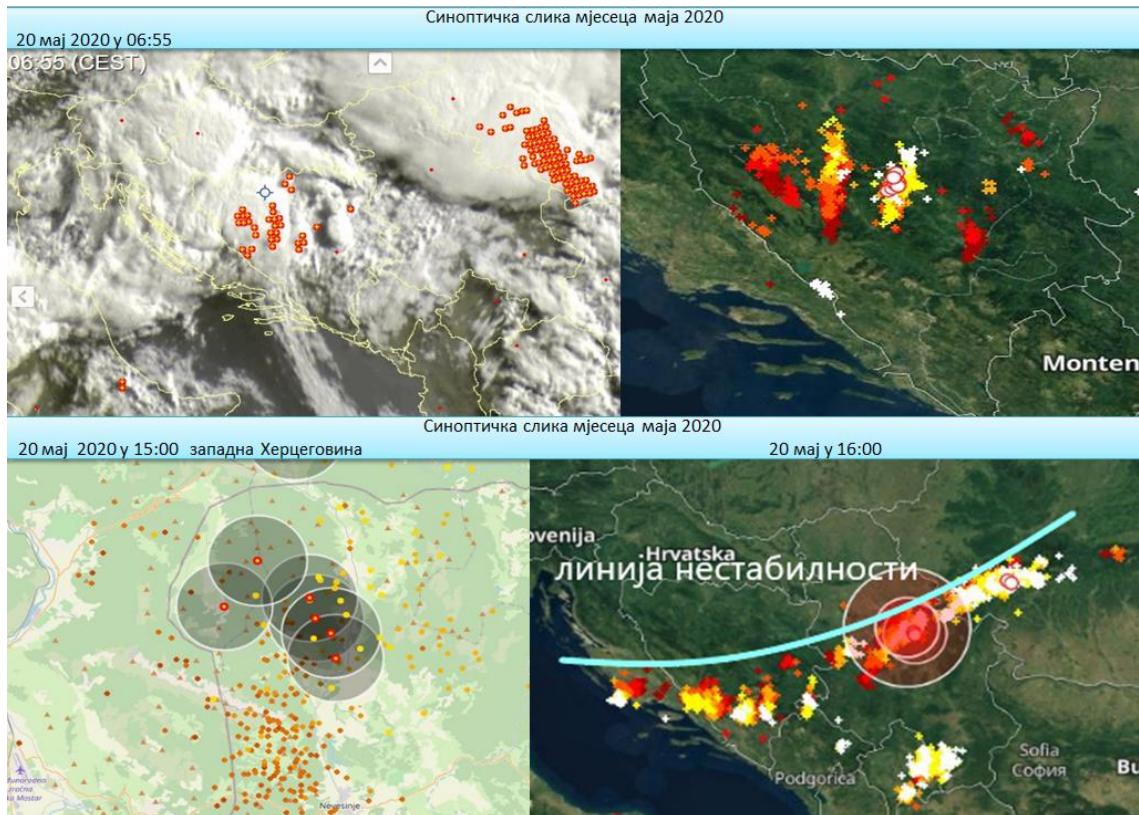

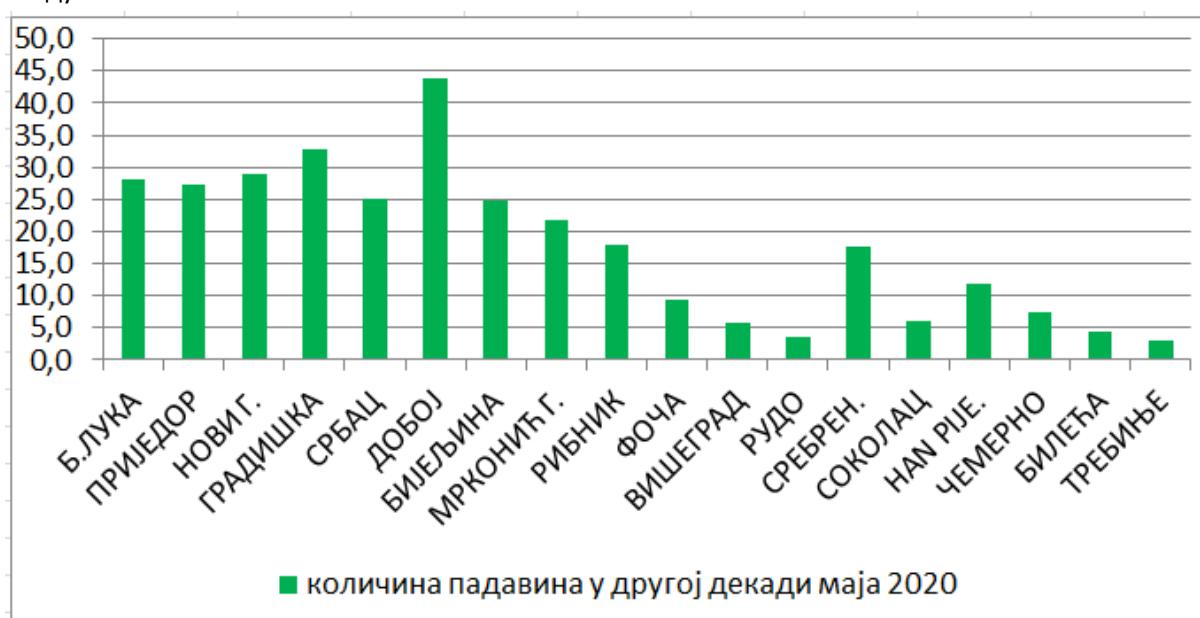
И у региону (Србија) било је са непогодама (19.маја), када се формирала изражена ћелија непогоде која се формирала на југозападу Србије и у југозападној струји до краја дана премјештала се према Румунији. Дала је изражене громљавинске непогоде са градом прво Сјеници, затим Трстенику и Крушевцу. Слика горе приказује величину леда који је падао и забијелио брдовите предјеле око Крушевца као да је пао снijег.

И двадесетог маја је циклон био изнад Балкана када је у нашој земљи дао изражене громњавинске непогоде, локално и обилније падавине.

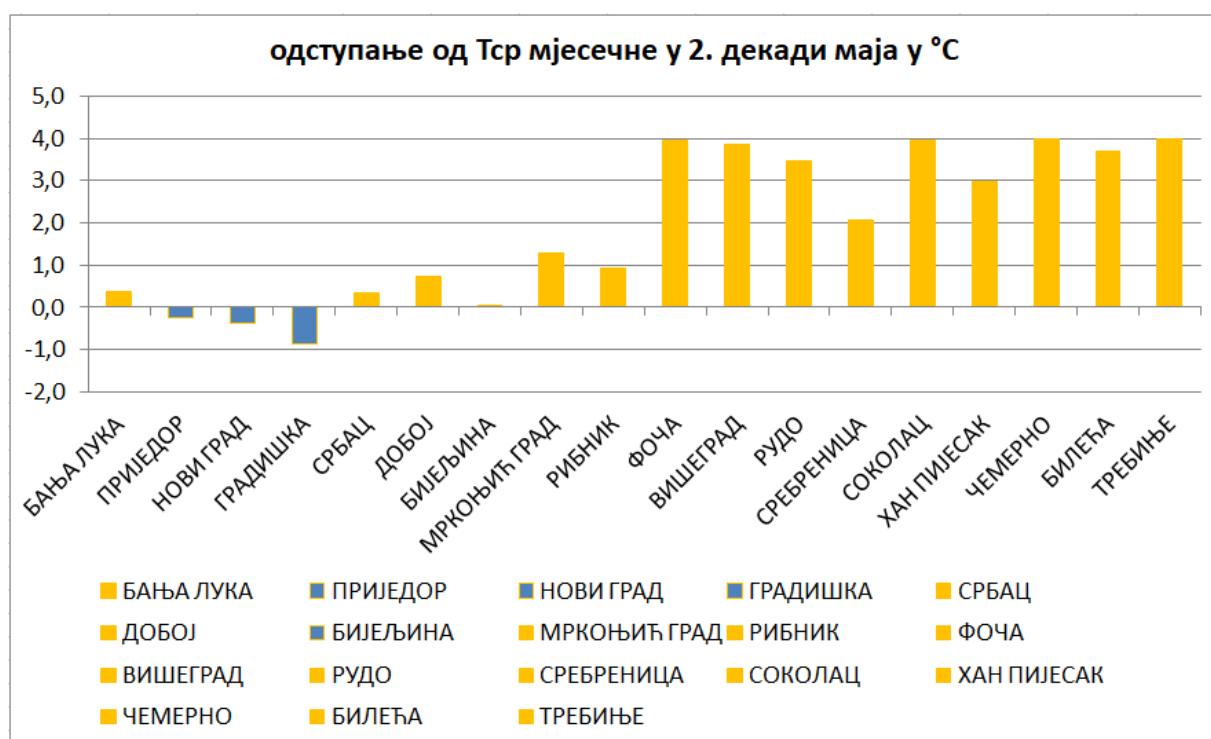

Највише падавина је било на западу и сјеверозападу Српске где је у Градишци пало 49,3 l/m², затим у Бањалуци 47,2 l/m², нешто мало мање Приједор и Добој, те на истоку Сребреница и Калиновик. Након тога се успоставило сјеверозападно струјање уз присуство свежеје ваздушне масе.

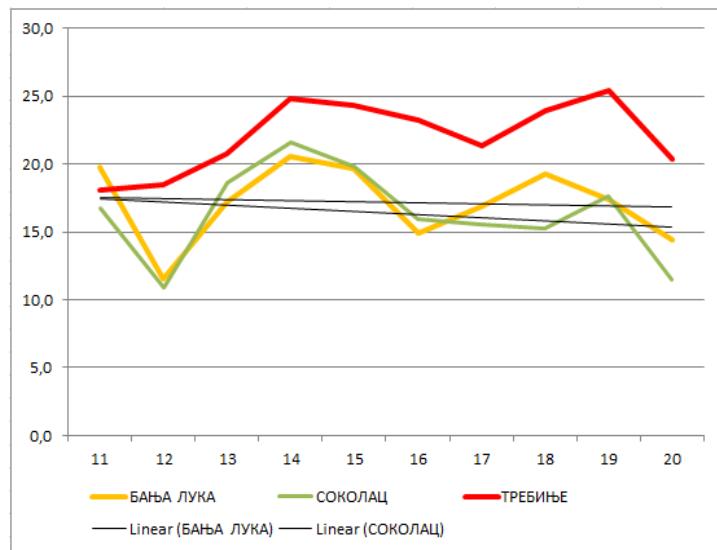

Највише падавина у другој декади мјесеца маја пало је у централним предјелима и на сјеверу. У Добоју је пало 42% а у Градишци 44% од просјечних мјесечних количина.

У наставку дајемо температурне карактеристике друге декаде маја мјесеца.

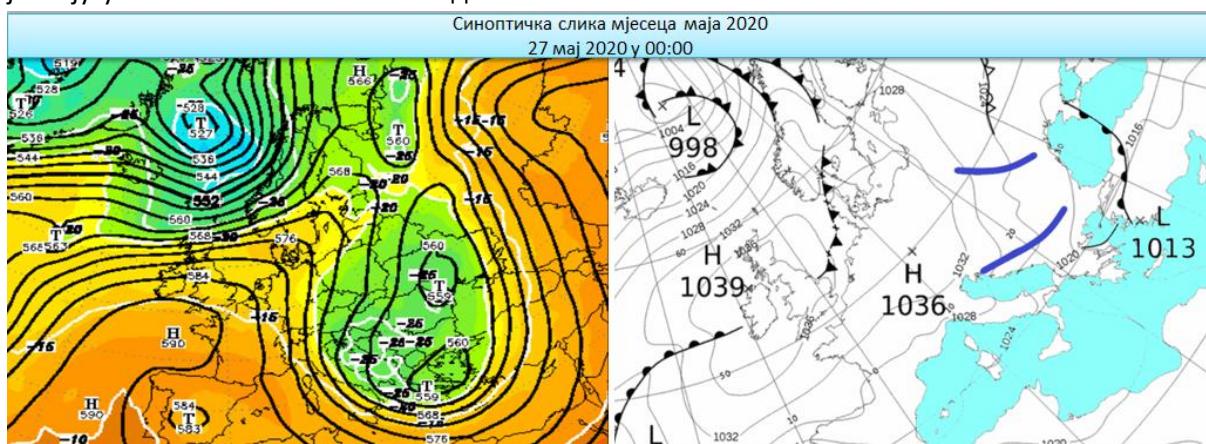
Горњи графикон показује одступање од Тс мјесечне за другу декаду маја 2020. године. Друга декада је на сјеверозападу Српске била испод просјека, на западу око нормале, а на истоку и до 4 степена целзијуса изнад нормале, што је карактерисало и више предјеле, Соколац и Хан Пијесак. Графикон са десне стране показује дневни ход средње температуре ваздуха у другој декади мјесеца маја 2020. године, за изабране станице.

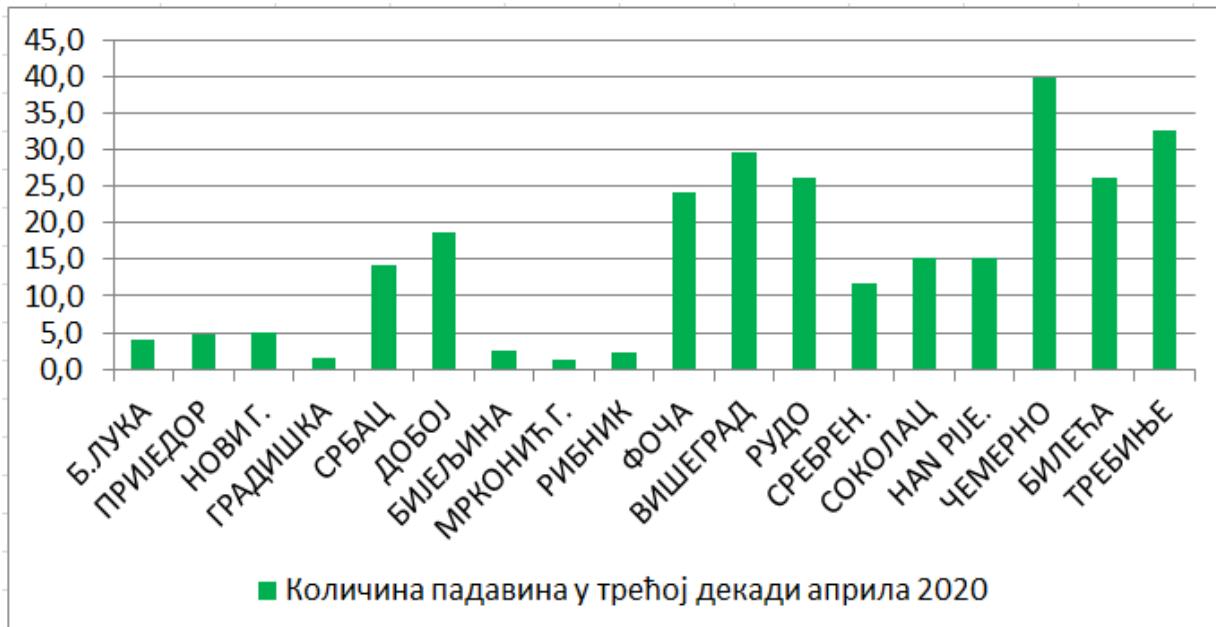
На почетку декаде је било свеже, а затим топлије, уз пораст температуре. На крају друге декаде поново свежије. То је условило да тренд температуре током друге декаде буде негативан.

3.ДЕКАДА

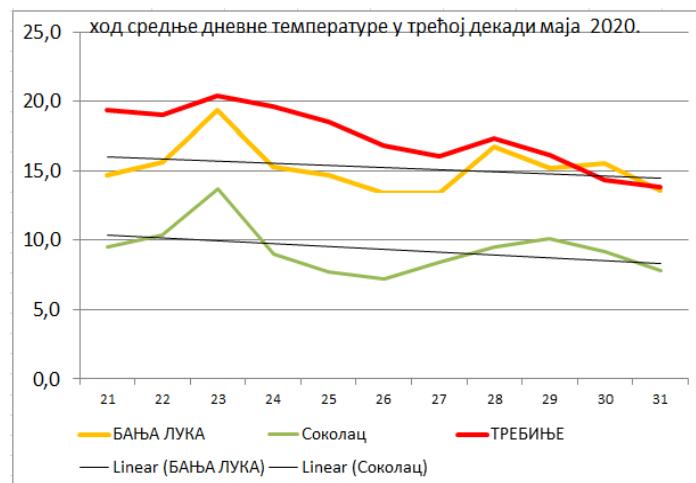
Почетак треће декаде је био у знаку престанка падавина, сјеверозападног струјања и јачања термобаричког гребена, али само накратко. Већ 24.маја смо били под утицајем предње стране висинске долине која је донијела падавине и пад температуре. Од 25 маја па до краја мјесеца били смо под утицајем хладнијег ваздуха са сјеверозапада који је донио свежије вријеме и честе нестабилности с повременим падавинама. Наиме изнад копна источне Европе се формирала циклонска циркулација и стално одржавала притицање влажног ваздуха, које је уз дневно загријавање условљавао раст облака вертикалног развоја који дају пљускове и громљавину. Већина мјеста су имала дужи кишни период од седам до осам кишних дана, једино је на југу било са неколико кишних дана.

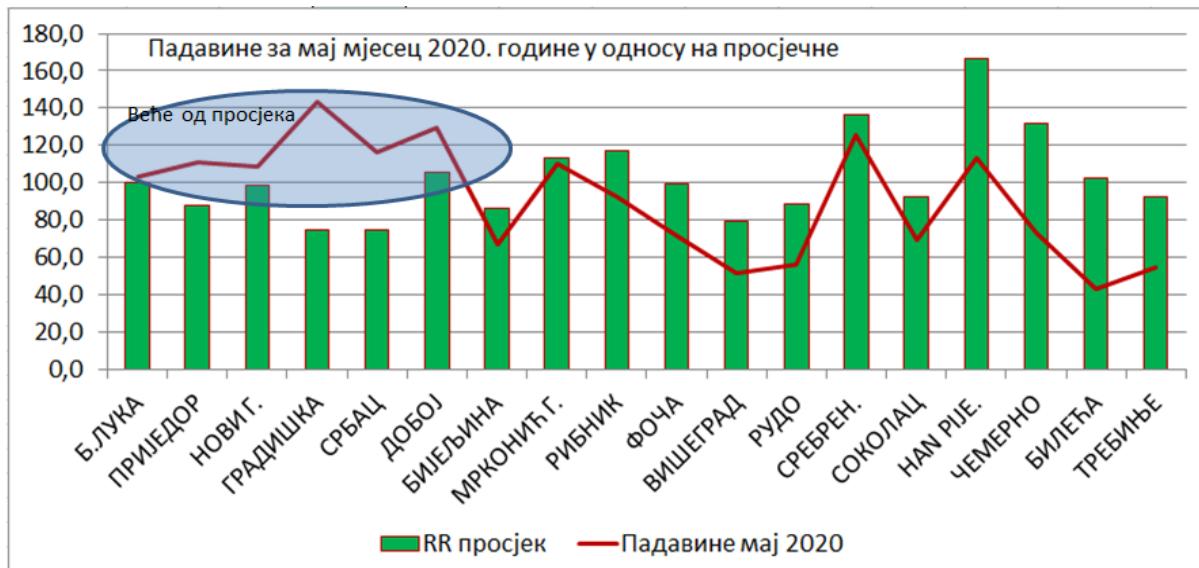
Расподјела падавина у трећој декади маја је била неравномјерна. За разлику од претходних декада, нешто више кише је забиљежено на истоку.

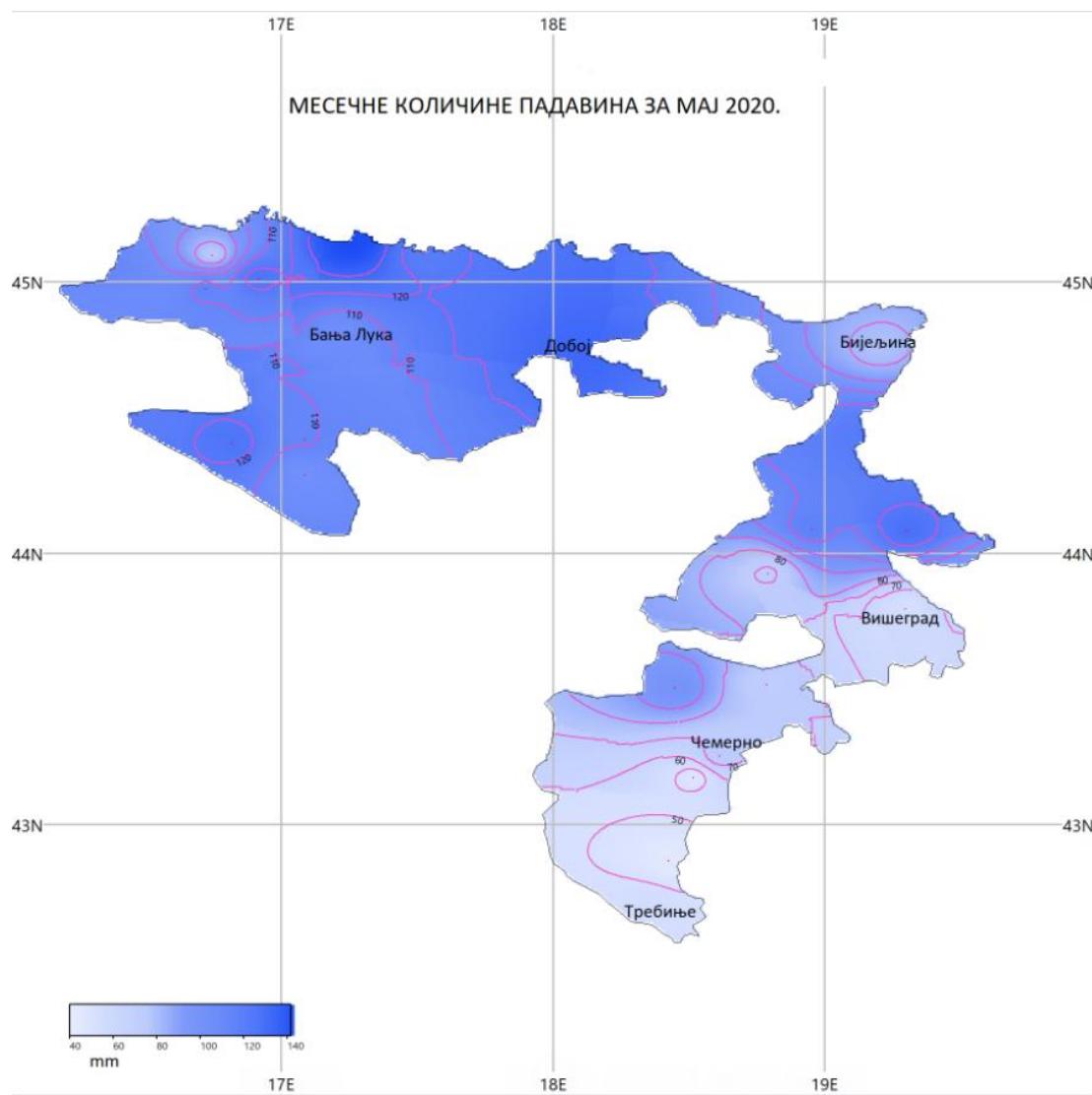
Тренд температура у трећој декади маја је био негативан. Максималне дневне су углавном биле ниже од просјека и износиле су од 17 до 23°C, локално на планинама су 27.маја биле и 8°C. Јутарње температуре треће декаде су биле испод просјека, а на западу се биљежило и око 6 степени, а 3,2 °C је на почетку декаде забиљежено у Шипову.

Карактеристике мјесеца везано за основне параметре, температуру и падавине за мјесец мај изгледају овако:

Падавине у мјесецу мај:

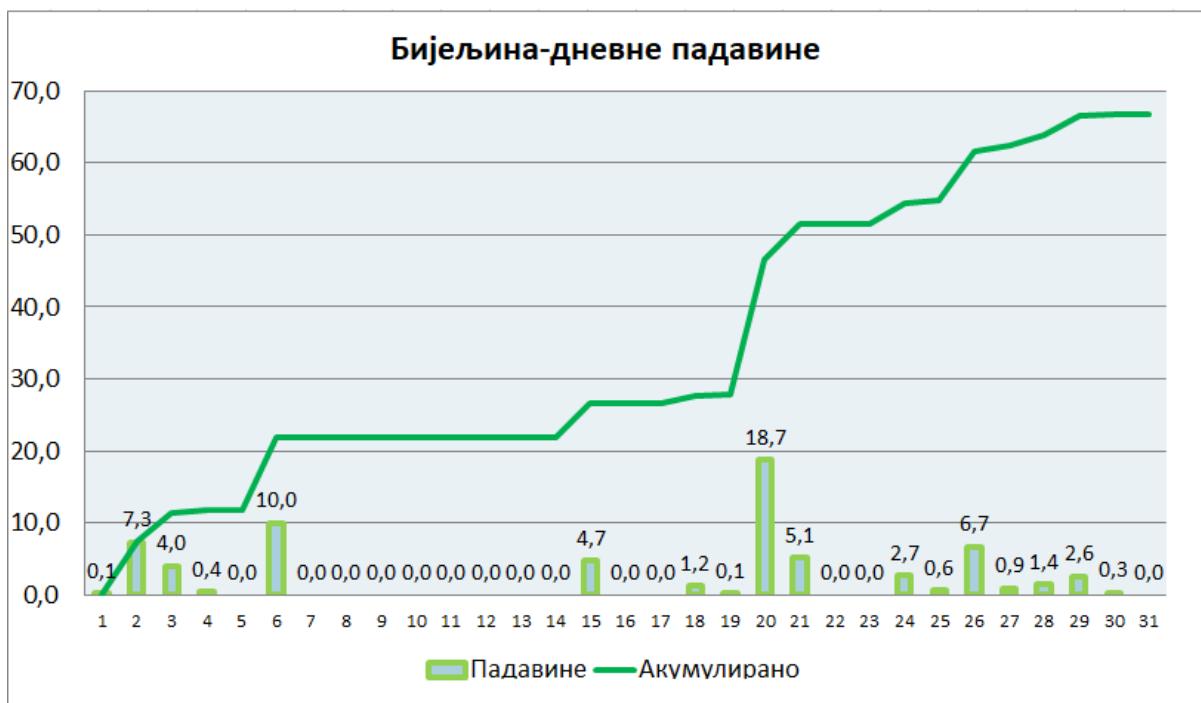
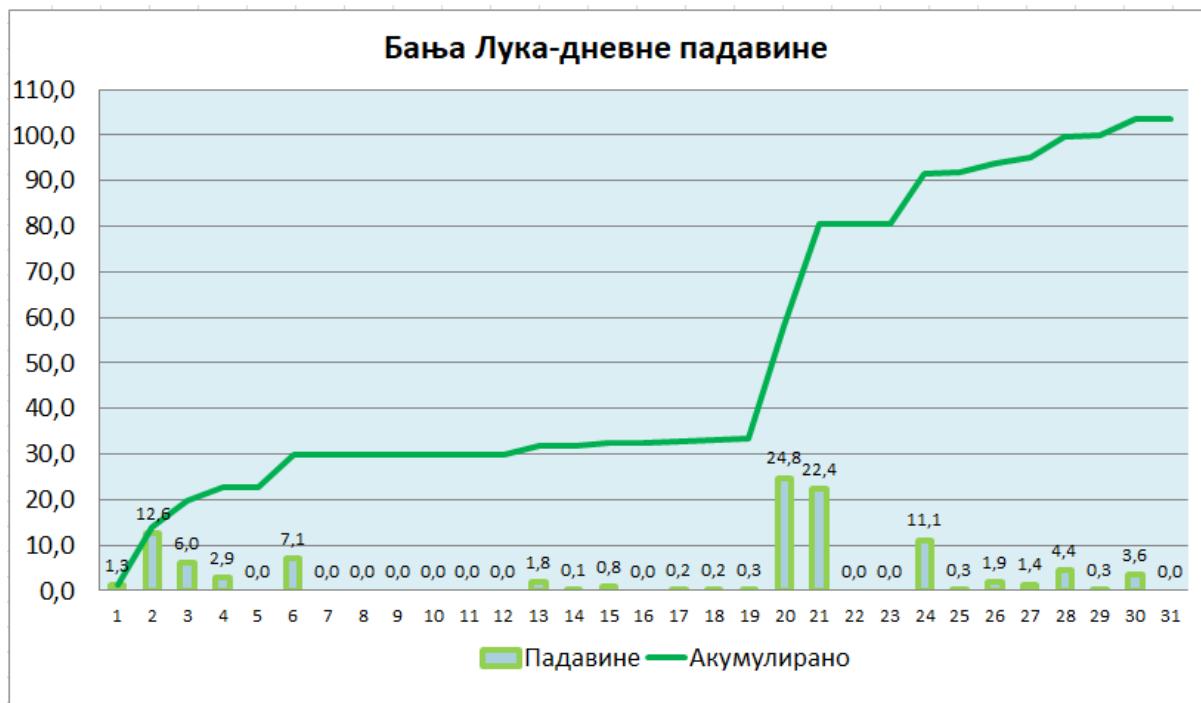
У већини предјела укупна количина падавина је мало мања од просјека, понегдје као што је то било на југу и знатно. На сјеверозападу с количине биле изнад просјека за ово доба године, углавном од 10 до 20%, осим Градишке и Српца где је забиљежен знатан суфицит.

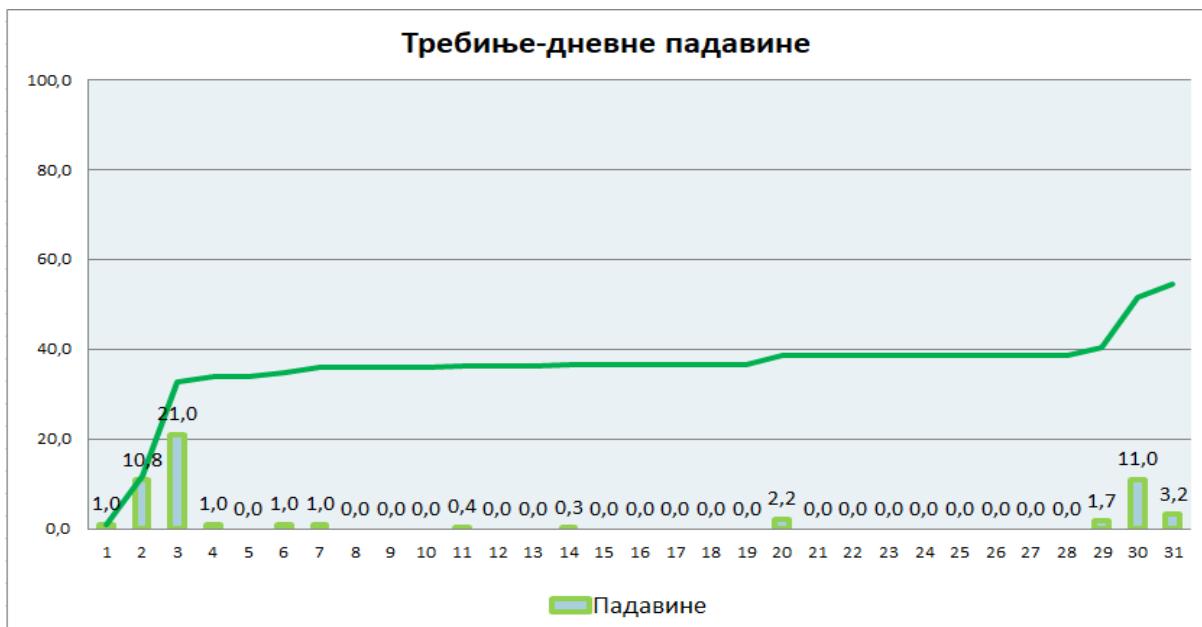
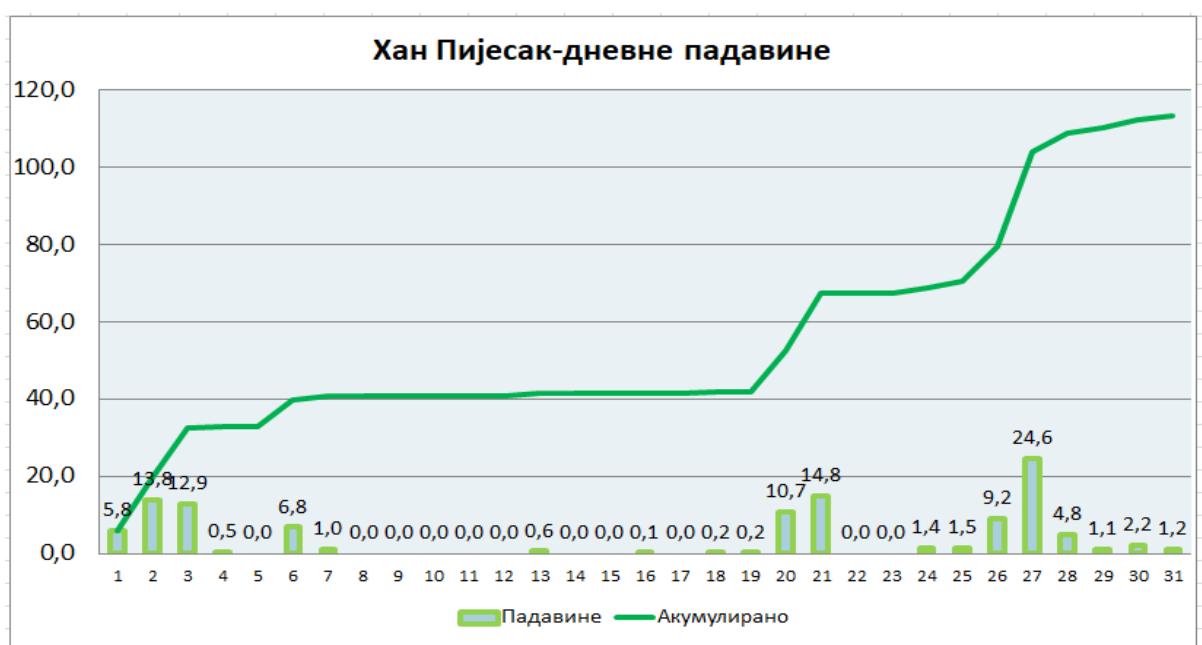
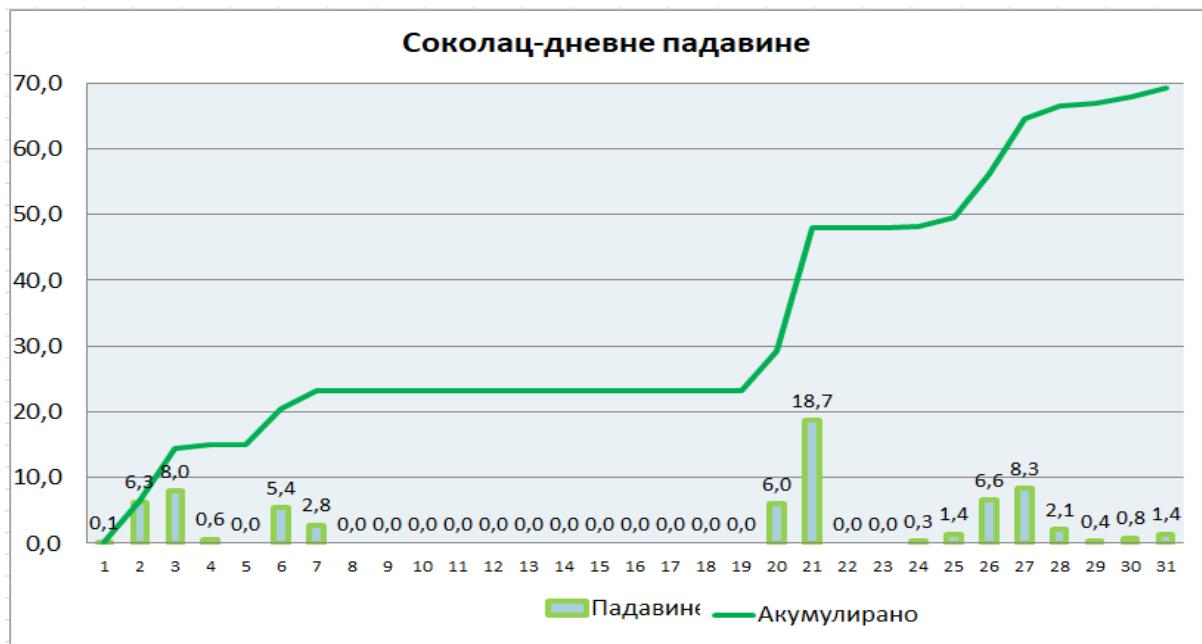

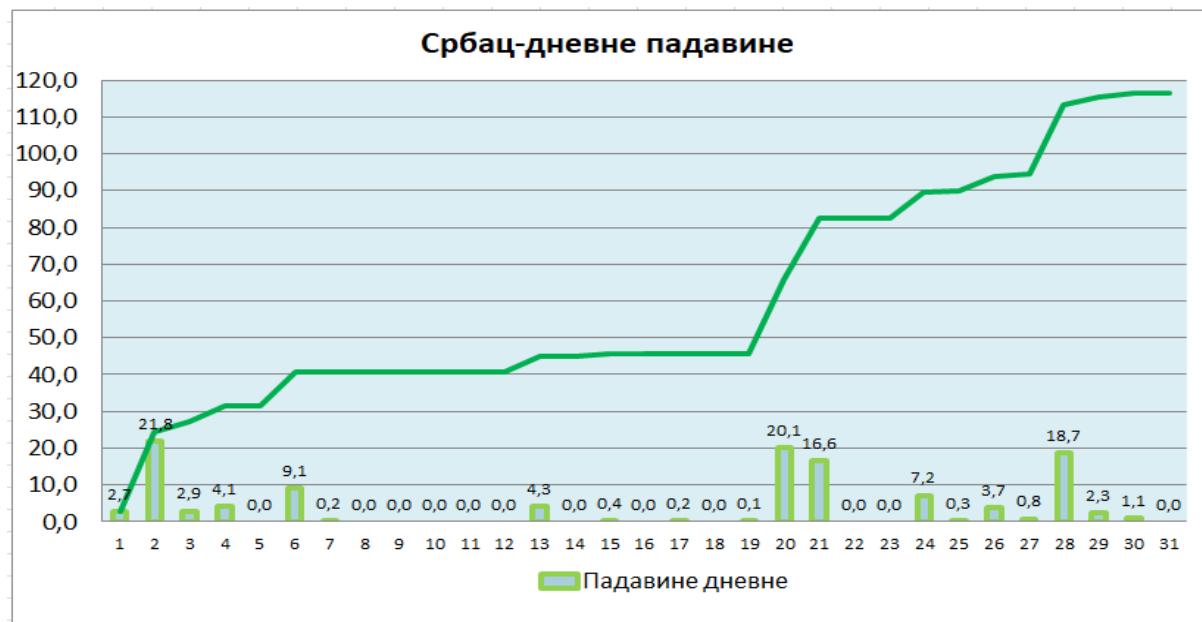
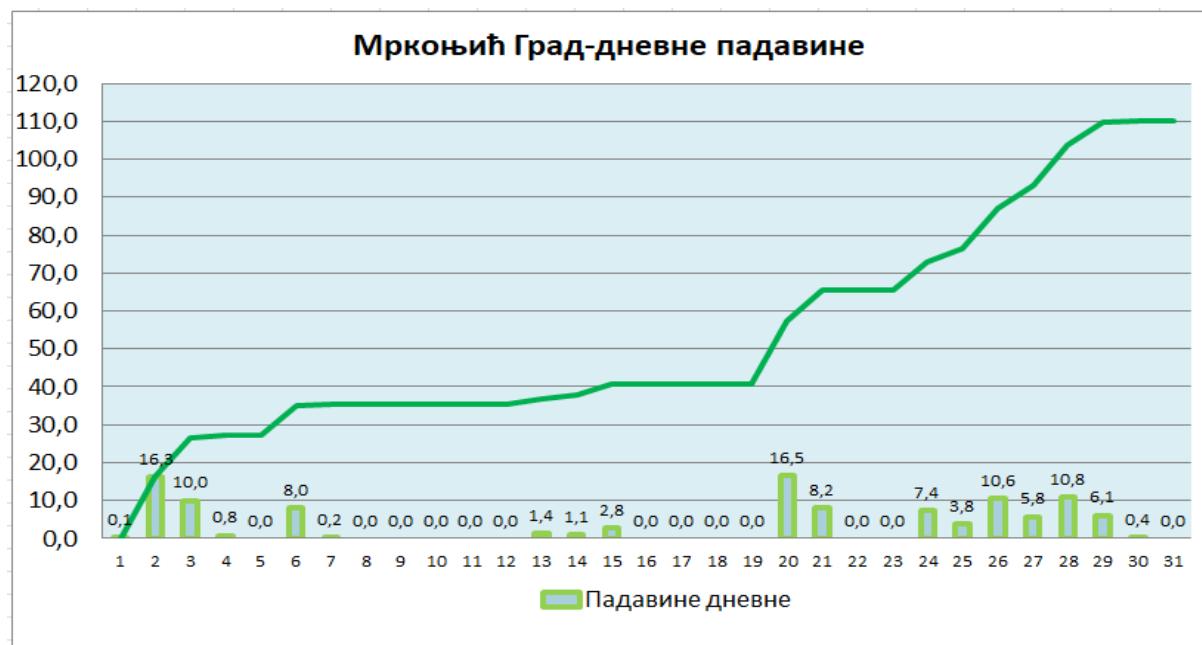
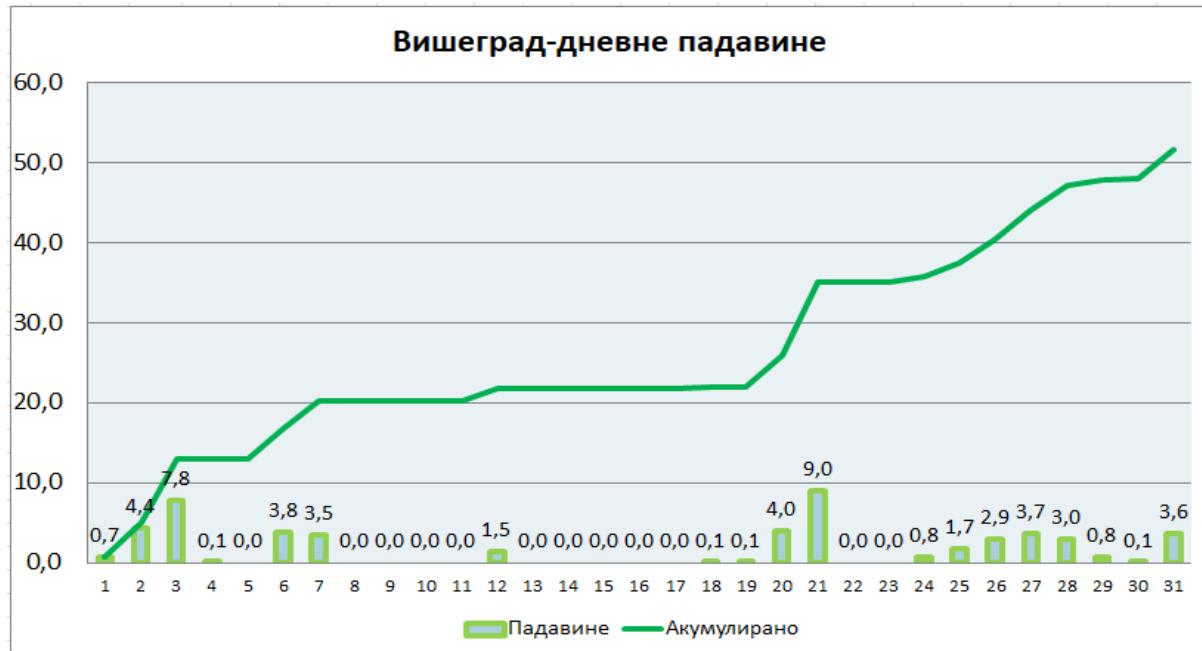
Слика приказује мјесечне количине падавина по МС РХМЗ РС, за мај 2020.године.

Просјек падавина за Србац је 74,7 mm (а у мају 2020 пало је 116,6 mm), у Грађишићи просјек падавина је 74,8 mm (а у мају 2020 пало је 143,4 mm), а Добоју просјек падавина је 105,3 mm (а у мају 2020 пало је 129,2 mm).

На следећим сликама приказан је мјесечни распоред падавина за одређене градове у Републици Српској.

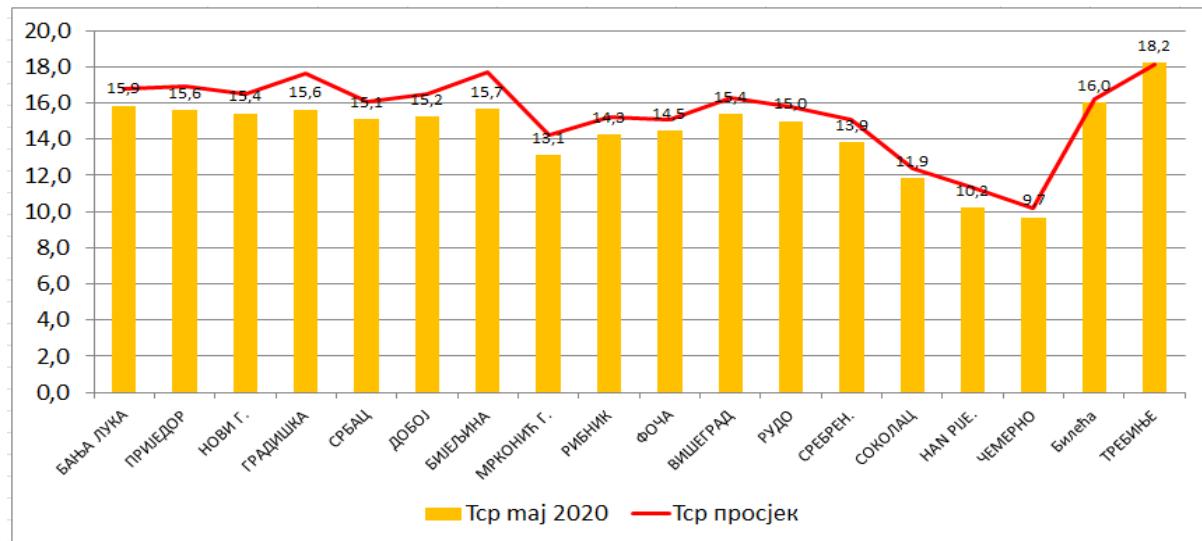

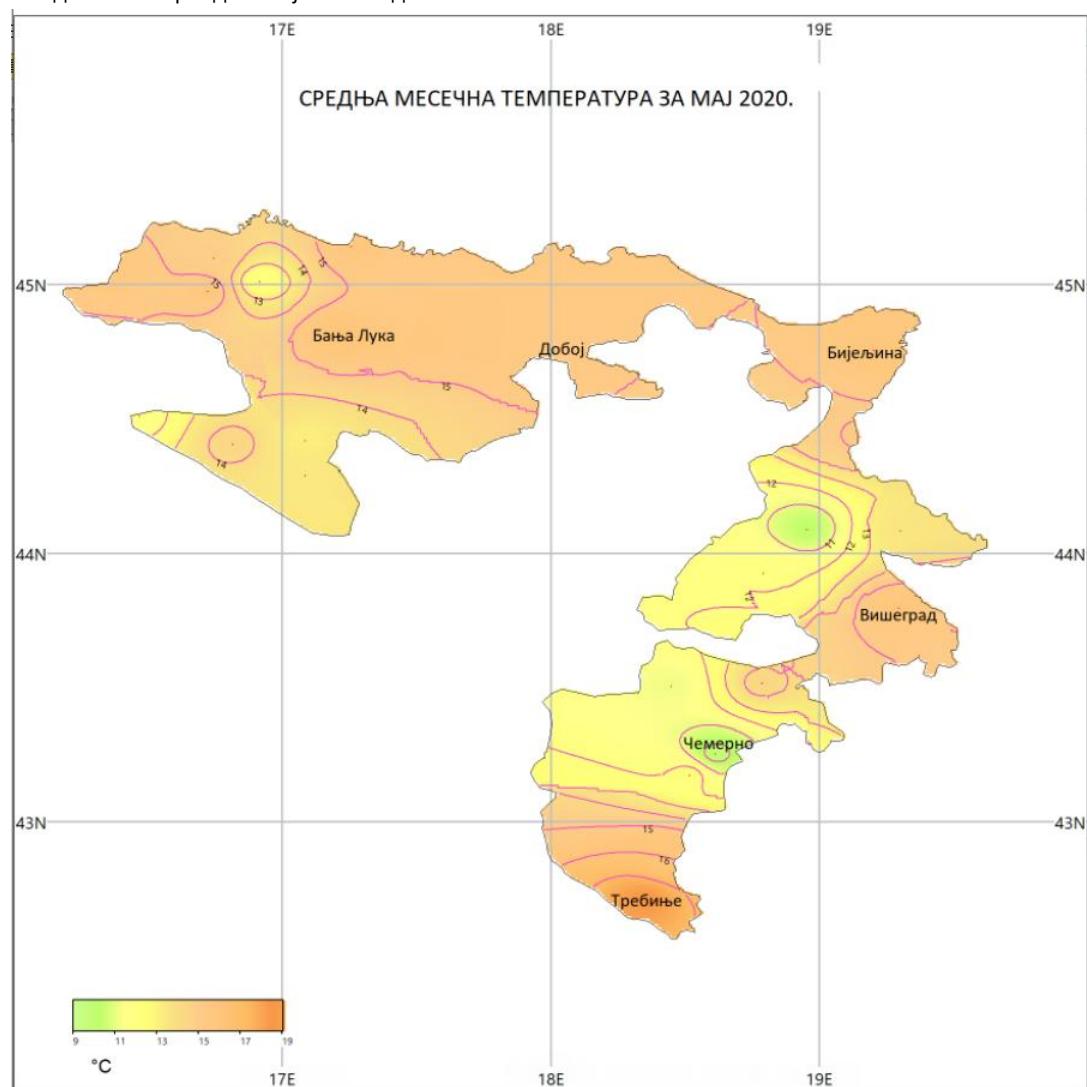

Температура у мјесецу мају:

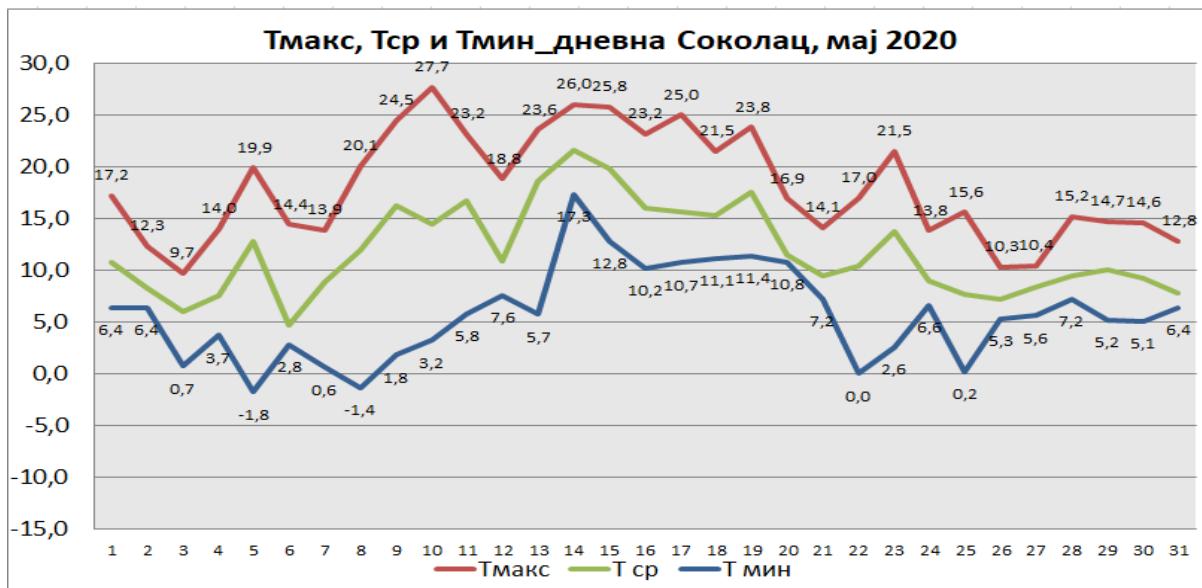
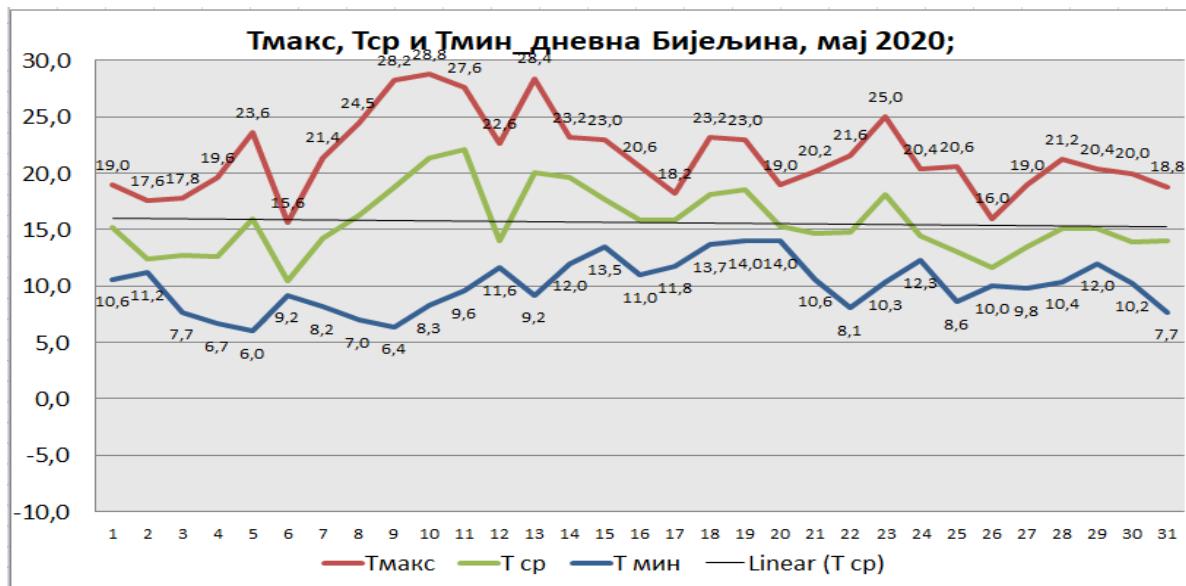
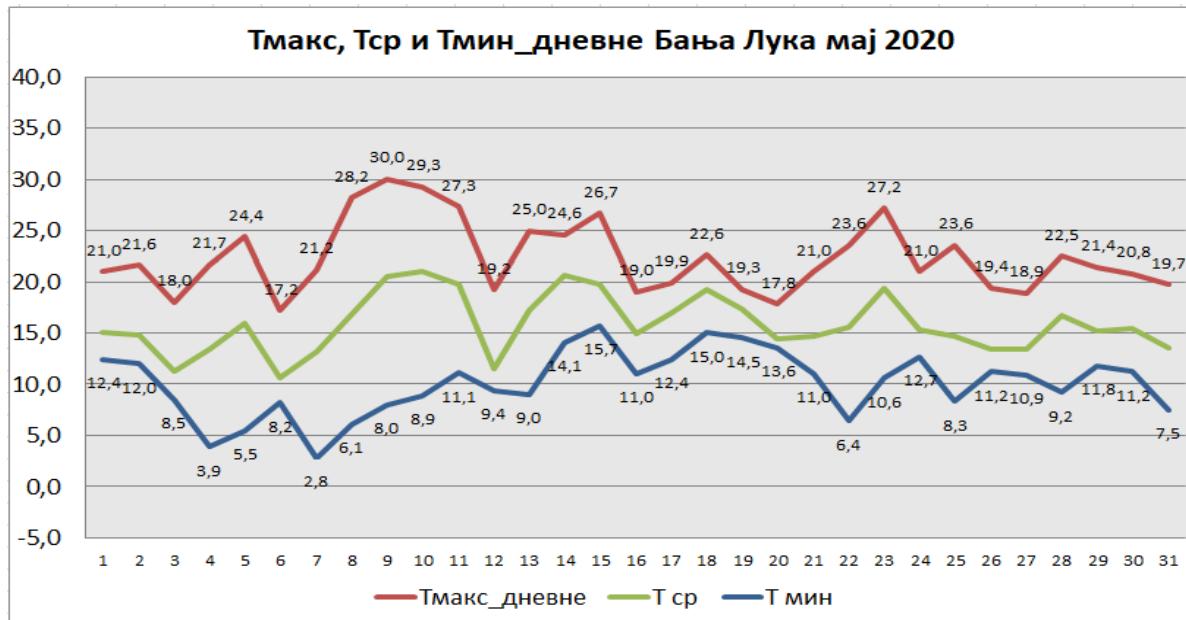
Што се тиче температуре прва и трећа декада су биле хладније с температуром испод просјека за ово доба године. Друга декада је за већину мјеста била топлије од просјела, или у оквиру просјечних. Карактеристично је да се тренд ниских јутарњих температура задржао и у овом мјесецу. За већину мјеста средња мјесечна температура је блиска нормалној из дугогодишњег низа времена, тј. мало испод нормале, осим југа где је она била око нормале.

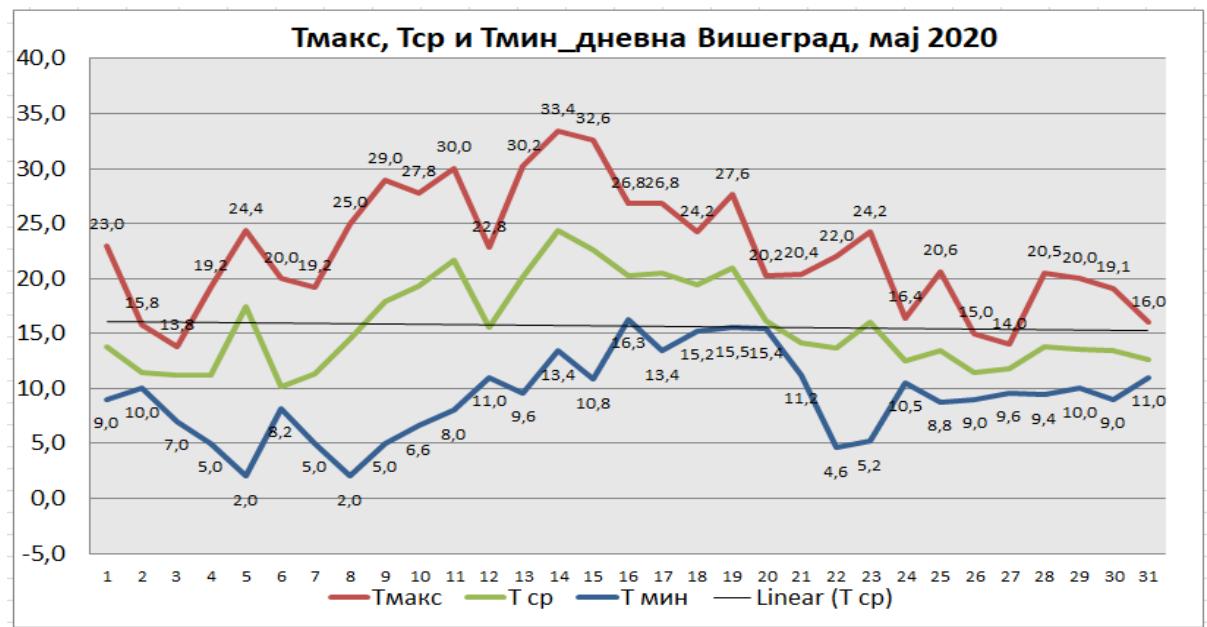
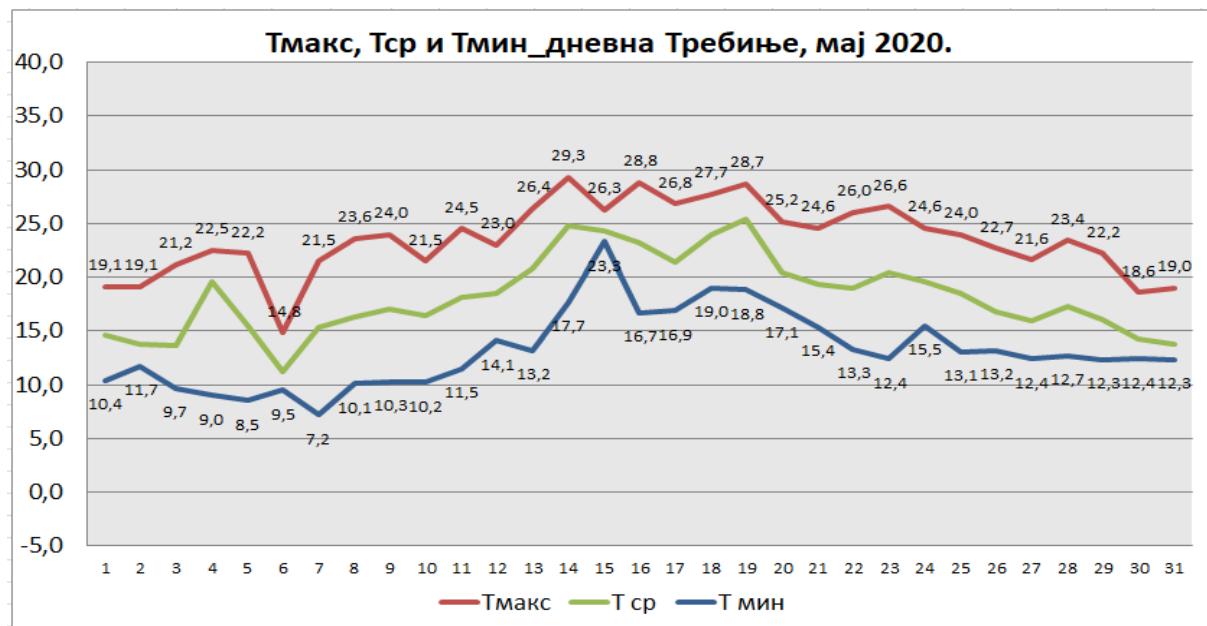
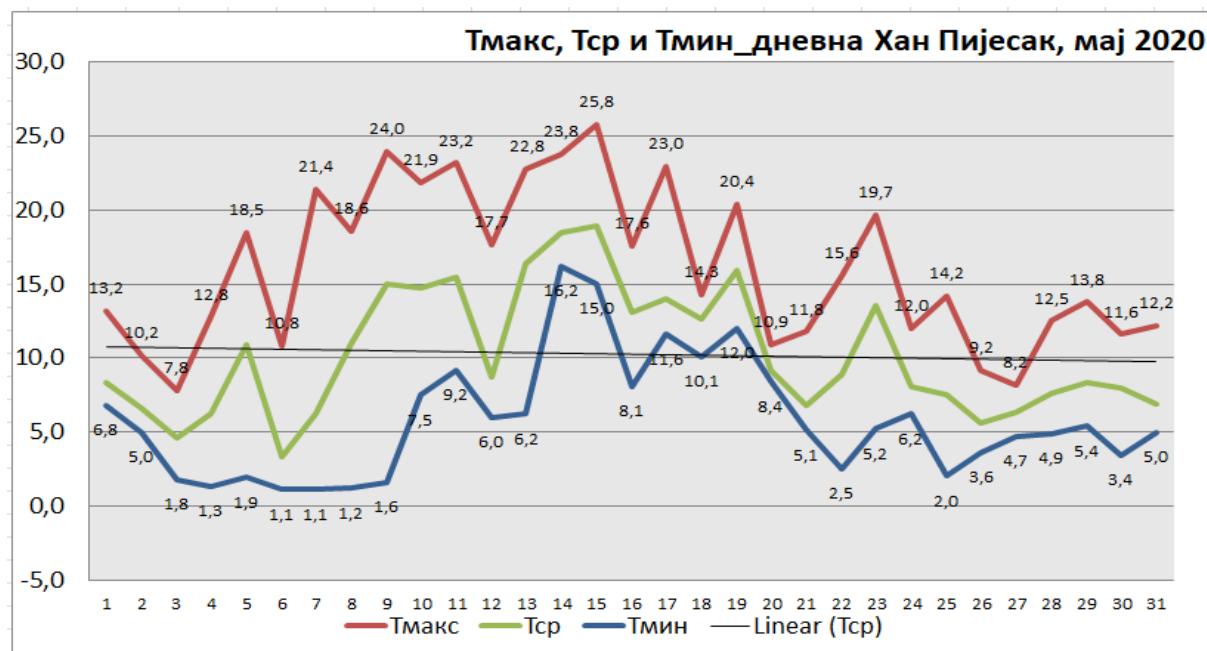

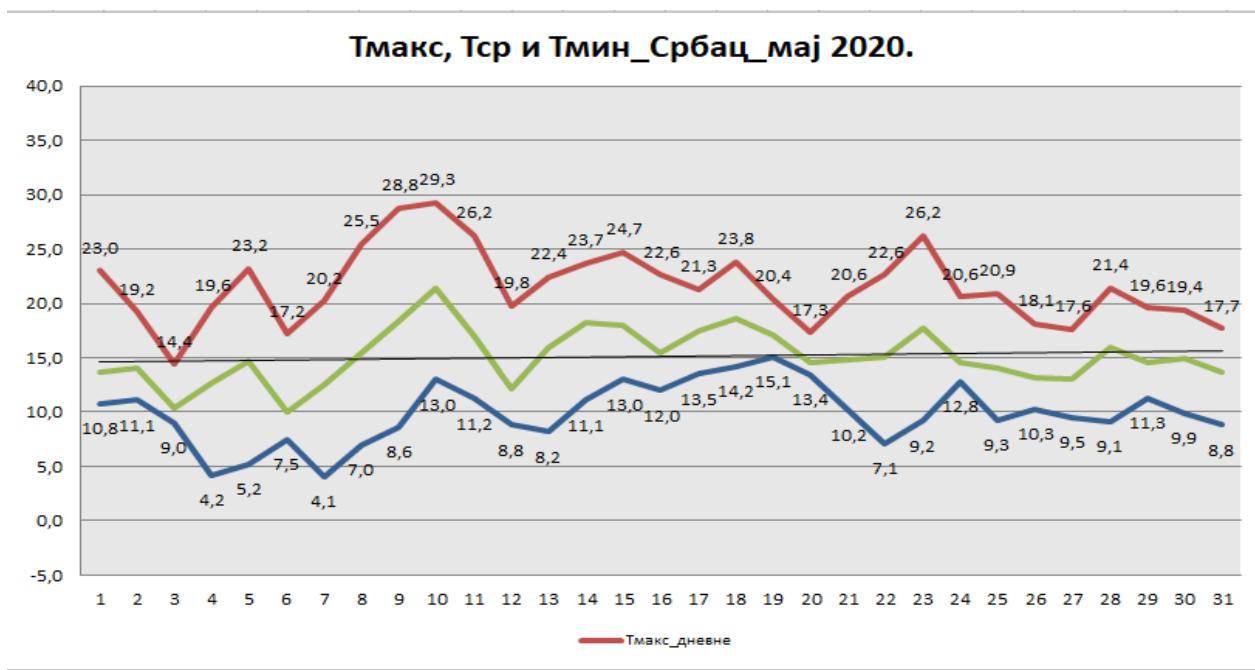
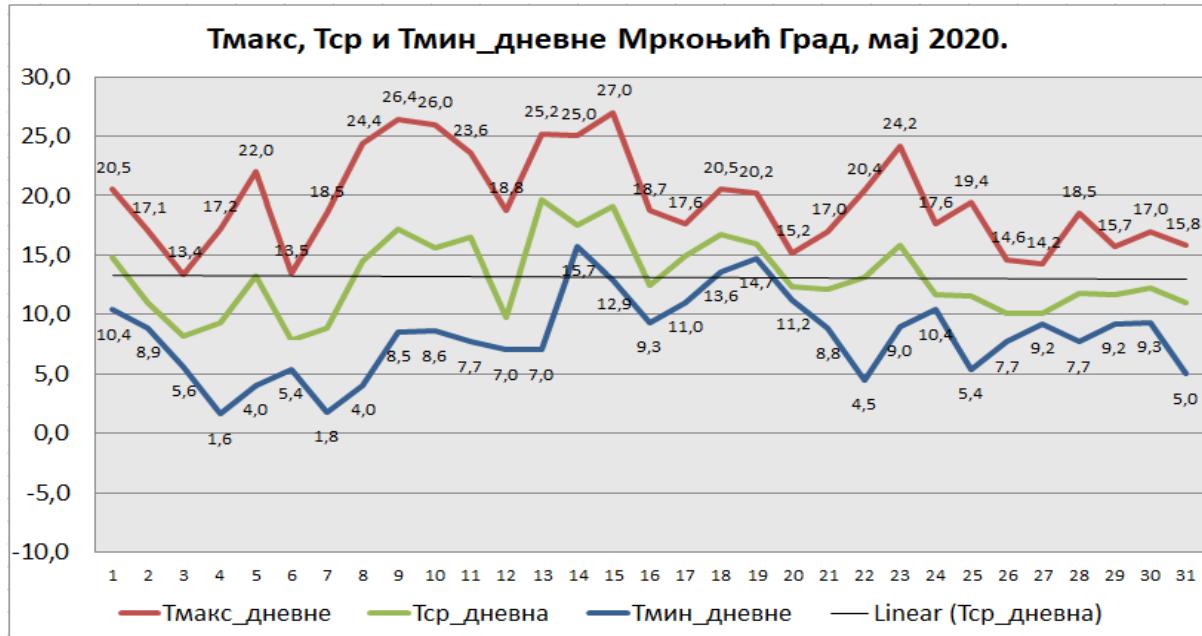
*просјек се односи на период послије 1991. године

На наредним сликама је приказан ход минималне, максималне и средње температуре за цијели мјесец, за изабране метеоролошке станице РХМЗ у Републици Српској.

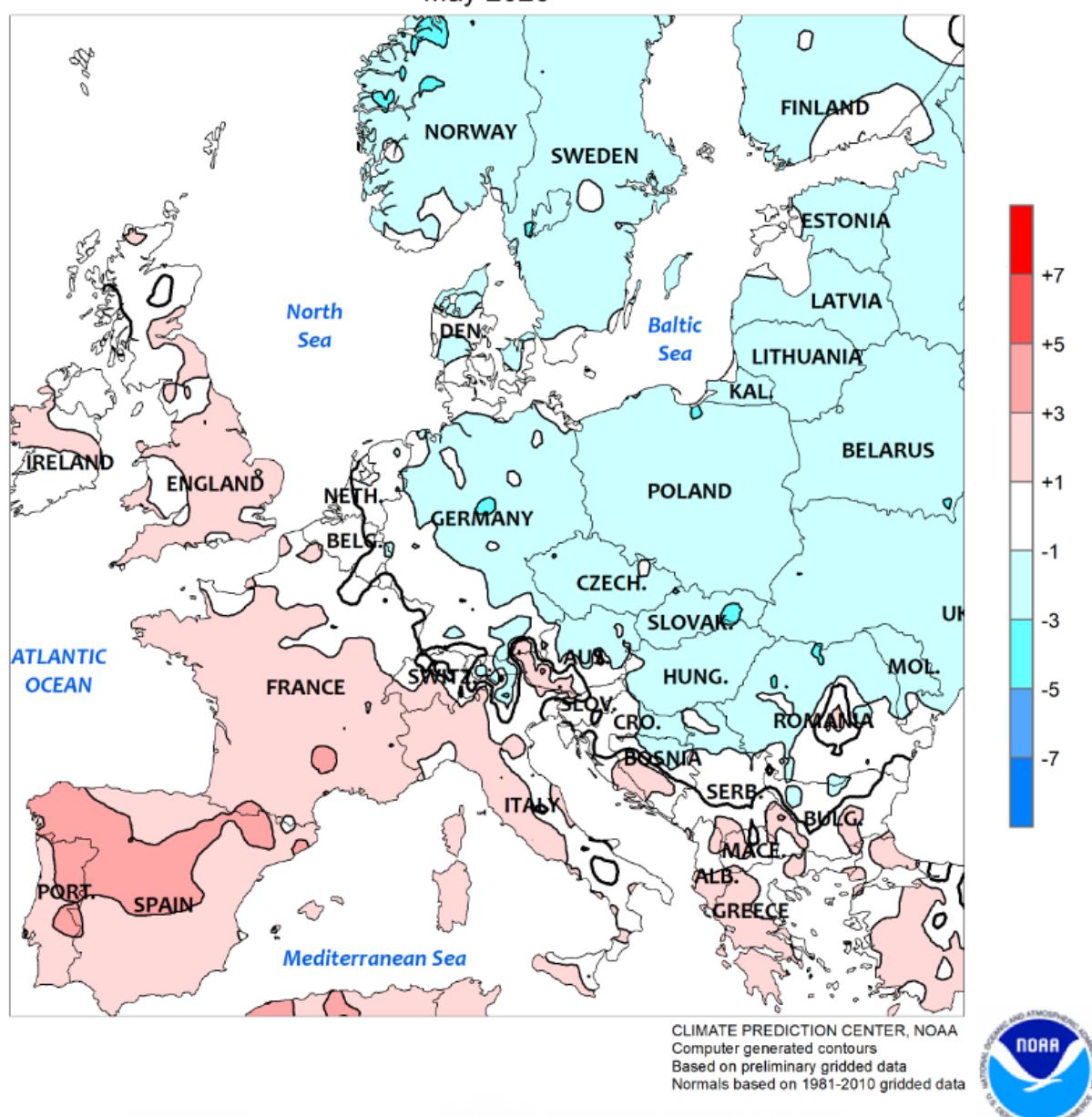

На крају погледајмо графички приказ расподеле аномалије температуре и падавина климатског центра NOAA, за мјесец мај 2020. Аномалија је у скалду са већ изреченим за Балкан.

EUROPE
Temperature Anomaly (°C)
May 2020

EUROPE
Percent of Normal Precipitation
May 2020

